Nagyvárad, 1904. X. évfolyam 25. szám. Vasárnap, január 31.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre — — — 16 kor.
Negyedévre — — — 4 „
Helyben házhoz hordva:
Egész évre — — — 20 kor.
Negyedévre — — — 5 „
Vidékre postán küldve:
Egész évre — — — 24 kor.
Negyedévre — — — 6 „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apácza-utcza 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadásáról vagy megőrzéséről nem vállalkozik.

Hirdetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVARAD, jan. 30.

Az utód.

A nagy Pit, Chatam lordja, alig volt 22 éves, mikor atyja örökébe lépett és megvivta nagy küzdelmét Fox-sal, azután egy emberöltőn át vezetője lett a franczia hegemóniát szertezuzó politikának, kinek kezében a napoleoni harczok hőse Wellington, a waterlói győző csak eszköz volt, de az angol hegemoniát Chatam lord alapitotta meg, aki Wellington nélkül is britt óriás lett volna.

Ezt a Chatam lordot utánozza a mi miniszterelnökünk, aki atyja, Tisza Kálmán örökébe lépett.

Utánozza Chatam lord erélye, kiméletlensége és nagy eszméi nélkül.

Chatam lordnak Fox-sal, a szó és eszme emberével kellett megbirkóznia, Chatam lord küzdelmének végczélja a britt oroszlán hatalmas erejének, a britt zászlók fenségének magasztos ideája volt.

A mi miniszterelnökünk küzd egy gyenge obstrukczióval, melyet sem eszmével, sem erővel leküzdeni nem bir és küzd a magyar állam fejlődése, a magyar zászló, a magyar nyelv, a magyar állam fenségének magasztos ideája ellen.

Az a törpe obstrukczió felmagasztosul a nemzet előtt épen a miniszterelnök kapkodása, huzavonája, eszmei törpesége miatt.

Gyönge eszköz az, amit a honvédelmi miniszter is tesz, hogy a póttartalékosok hazabocsátása végett az ellenzékhez könyörög.

A magyar nyelv, a magyar zászló, a a magyar állam fensége nem a szabadelvü párt, nem a miniszterelnök, nem a honvédelmi miniszter szemei előtt lebeg, hanem, sajnos! azok előtt az emberek előtt, akiket a guny, a vádoskodás fegyvereivel megtámadni mindennapi dologgá vált.

Tisza Kálmán nem ilyen ember volt.

Az elöd amott a miniszteri bársonyszékben nem türte a magyar állam megtámadását.

Amikor Jansz y tábornok Hentzi sirját megkoszoruzta és hivatkozott a magyar nemzettel szemben állott katona nagy erényeire, Tisza Kálmán elégtételt adott a nemzetnek abban a felséges nyilatkozatban, melyet a királyi szó a nemzethez intézett.

Nem az előkelő idegen kalandozásáról volt akkor szó, hanem arról, hogy a megbántáson felzudult nemzet lecsillapodjék.

Ment-e tovább Janszky csak egy szóval is mint Pitreich, a közös hadügyminiszter? Nem, addig nem ment, hiszen csak a katonát dicsérte meg.

Pitreich közös hadügyminiszter ama kijelentésében, hogy a hadsereg nem német, sem nem magyar, sem nem cseh, lengyel, közjogi helyzetünket tagadta meg, amire Ugron Gábor mutatott rá azzal, hogy a magyar honvédség hadvezetőségében álló legmagasabb állásokat betöltő *tábornokok nem tudnak magyarul.*

És a magyar zászló, a magyar nyelv, a magyar állam nevében miniszterelnökünk egyetlen szóval sem nyilatkozott.

Ki hát oka az obstrukczió elfajulásának?!

Kihez forduljon hát a magyar, mikor igy látja megtámadva, megbántva nemzeti érzelmeit?!

Erre feleljen a magyar állam képviselője, Tisza Kálmán utóda!

A miniszterelnökök kezében a kormánypárt viaszszá válik, vagy agyaggá. Olyan alakot gyurhat belőle, aminőt akar. Hát ilyet is gyurt ma is.

És bizony nagy fájdalom van abban, hogy a lajthántuli közjogi kalózkodások ellen az utódnak és a pártnak immár szava sincsen és az obstrukcziót azzal kivánják elnémitani, hogy azokat, akik még követelni mernek, hatalmi szóval elnémitják.

Sinopeus.

Inkompatibilitás.

A képviselőház állandó összeférhetlenségi bizottsága tegnap délelőtt 11 órakor ***Apáthy*** Péter elnöklete alatt ülést tartott a gróf ***Khuen-Héderváry*** Károly, ***Wolfner*** Tivadar és ***Baross*** Károly orsz. képv. ellen bejelentett összeférhetlenségi ügyek tárgyalása végett.

A bizottság tagjai közül megjelentek: ***Angyal*** József, ***Heincz*** Hugó, ***László*** Mihály, ***Madarász*** Imre, ***Ragdlyi*** Béla, ***Szentiványi*** Árpád.

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Az ideges szinész.

Irta és a Kath. Szabad Liczeumban előadta
Krasznay Andor.

(Hátra beszélve) Jó! jó! amit mondtam, megmondtam és meg is tartom, hát ne boszszantsák és ne szekirozzák az embert, no hát az már még is (megfordul) ah, bocsánat! No kérem, ismét egy nagy társaság, aki azt tartja rólam, hogy én ideges ember vagyok. No hát ez nem igaz! A legnagyobb türelemmel viseltetem minden iránt a világon! Epém annyi sincs, mint egy három hetes galambnak. Házsártoskodni nem szoktam soha, senkivel. Egy hangos szó nem röppen el ajkaimról, nem bántok senkit, nem pörölök . . . kivéve, ha rákényszeritenek.

Azt pedig megteszik! Oh meg! . . . Drágalátos embertársaim, éppen ugy, mint a nyomorult érzéketlen tárgyak! . . . Oh ezek az érzéketlen tárgyak! Hogy tudják az embert vérig bosszantani, hogy majd szétcsattan a dühtől, mert nem állhat rajtuk boszut.

De hát vegyük higgadtan a dolgot és menjünk sorjába. Leirok életemből körülbelül 24 órát. Lássák, hallják: aztán itéljék meg, ideges vagyok-e vagy sem.

Reggel 6 óra felé iszonyu harsonázás és dörömbölés ver fel legédesebb álmomból! Felriadok! Mi ez? mi történt? Lassan eszmélek, végre megtudom, hogy a katonák gyakorlatra mennek s épen ablakom alatt trombitálnak és dobolnak. No már kérem szeretettel, hát mi közöm van nekem ahhoz, hogy a katonák gyakorlatra mennek? Mi szükség ezt nekem tudni? . . . Van a föld kerekén egyetlen egy lénynek abból haszna, hogy engem felverjen, hogy ne aludjam ki magamat, hogy egész nap ásitozni fogok és dörgölöm az orromat, mintha ki akarnám radirozni az arczom közepéből? Tessék rá megfelelni! No nincs igazam? De hát rám azt mondják, ideges ember vagyok.

Menjünk tovább!

A cseléd behozta a hirlapot. Elakarom olvasni. Kinyujtom a kezemet a gyufa után, hogy gyertyát gyujtsak. A mint oda dörzsölöm az első szálat — eltörik, a másiknak lepattan a feje, a harmadik lobbot vet, de tüstént elalszik és igy tovább különféle variáczióban a negyedik, ötödik, hatodik — ne adj Isten, hogy megbirnám gyujtani a gyertyát! Mi a hivatása egy ilyen nyomorult szál gyufának? Nem-e, hogy meggyuljon? És ha én teljesitem kötelességemet, hát nem tudja egy ilyen hitvány semmiség is megcselekedni azt — a miért teremtve van? ? Nincs igazam! De persze én rám azt mondják, hogy ideges ember vagyok!

Menjünk tovább!

Fölkelek, mosakodom. A szappan háromszor kicsuszik a kezemből, s én kénytelen vagyok szappanos arczczal, nedves kezekkel lehasalva keresgélni minden butordarab alatt a szobában. E közben jól meghülök, náthát kapok és tüszkölök mint egy eszeveszett; ez alatt persze az oda készitett reggeli kávém

12 havi részletfizetés mellett
létesit
villamos bevezetéseket csillárokkal együtt

Ifj. Stern Sándor
elektrotechnikai vállalata
Budapest, Lipót-körut 20. Nagyvárad, „Royal“ mellett.

A bizottság először *Baross* Károly összeférhetlenségi ügyet vette tárgyalás alá.

Előadóul titkos szavazás utján ***Heincz*** Hugót választották meg. Heincz Hugó ismerteti a budapesti kir. törvényszék jogerős itéletét, a melylyel *Baross* Károlyt ***elmebetegség miatt gondnokság alá helyezte***. Az okiratok a tényállást teljesen tisztázván, a bizottság egyhangulag a következő itéletet hozta:

Az összeférhetlenségi állandó bizottság 1904. évi január hó 30-án tartott ülésében megállapitja, hogy *Baross* Károly orsz. képviselőre nézve az összeférhetlenség esete, azon okból, mert gondnokság alá jutott, fennforog.

Kimondja ennek következtében, hogy *Baross* Károly orsz. képviselőnek Fejérmegye bodajki kerületének választóitól 1901. évi október hó 2-án nyert képviselői ***megbizatása megszünt***.

Következett azután gróf ***Khuen-Héderváry*** Károly összeférhetlenségi esete, ki ellen a bejelentést Olay Lajos tette, a Papp Zoltán-féle vesztegetési esetből kifolyólag.

Előadóul titkos szavazás utján Heincz Hugót választották meg.

Olay Lajos kijelenti, hogy semmi hozzáadni valója nincs és fenntartja a ház nyilt ülésén általa mondottakat.

Felolvassák Olay Lajosnak a képviselőházban mondott ama beszédét, melyben az összeférhetetlenséget bejelenti.

Khuen-Héderváry Károly gróf nem jelent meg.

László Mihály kéri, hogy Olay Lajos bejelentését indokolja meg.

Olay Lajos kijelenti, hogy bővebb indokolása nincs, legfeljebb azt kéri, hogy a bizottság, ha szükségét látja, szerezze be a parlamenti vizsgáló bizottság iratait a melyekből az adatok megtudhatók.

Ezzel a tárgyalás befejeztetvén, a bizottság egyhangulag a következő itéletet hozta:

Az összeférhetlenségi állandó bizottság 1904. évi január hó 30-án tartott ülésében vizsgálat tárgyává tevén Olay Lajos orsz. képviselőnek a képviselőház 1903. évi szeptember hó 24-iki nyilt ülésén Khuen-Héderváry Károly gróf orsz. képviselő ellen élőszóval előterjesztett összeférhetlenségi bejelentését, azt ***elutasitja***.

—

Uj főispán.

A Budapesti Közlöny hivatalos lap legujabb száma ismét közöl főispáni kinevezést tartalmazó királyi kéziratot. Ezuttal ő Felsége *Haller* János grófot nevezte ki Háromszék vármegye főispánjává.

—

Román beszéd megyegyülésen.

Szolnok-Dobokavármegye tegnap tartotta téli rendes közgyülését gróf Bethlen Pál főispán elnöklete alatt. A tárgysorozat főpontja Tisza István gróf leirata volt, melyben a törvényhatóságot kormányra lépéséről tudatja A tárgyhoz dr. Kuster szólott, ki, bár politikai nézetei nem egyeznek meg a kormányelnök nézeteivel, mégis, tekintve az ország sulyos helyzetét, Tisza miniszterelnök nehéz feladatát, igaz, hazafiui érzetét, hozzájárul az állandó választmány javaslatához és bizalmat szavaz a miniszterelnöknek. Dr. *Vajda* Sándor alperéti birtokos román nyelven beszélt, a nagy zaj miatt alig tudott szóhoz jutni. Végre elmondhatta beszédét román nyelven és reményének adott kifejezést, hogy Tisza nem fog azon az irredentikus uton haladni, mint Bánffy, a ki erős sovinizmusával a nemzetiségek letörésére törekedett. A miniszterelnöknek egyelőre bizalmat nem szavaz. Végül a közgyülés egyhangulag bizalmat szavazott a miniszterelnöknek és azt táviratilag tudatta a miniszterelnökkel. Az oláh beszéd nagy izgatottságot idézett elő, mert ehhez nem szokott hozzá a megye közönsége. Bethlen főispán fellépésének köszönhető, hogy a szónokot egyáltalán meghallgatták; de kijelentéseit meg nem értvén, tudomásul nem vették. Vékony Ferencz deési főszolgabirót nyugdijazták és helyébe Bárdy Géza megyei aljegyzőt választották meg.

—

ORSZAGGYÜLES.

—

A képviselőház ülése.

Budapest, jan. 30.

Elnök: *Perczel* Dezső.

A mult ülés jegyzőkönyvének hitelesitése után

Elnök: Előterjeszti az irományokat; jelenti, hogy a zárszámadási bizottság az elhalt ***Molnár*** József helyébe ***Horánszky*** Lajost választotta meg jegyzőnek, valamint az állandó igazoló bizottság ***Szentiványi*** Árpád lemondása folytán megürült elnöki állásra *Vörös* Lászlót választotta meg.

Belicska Béni: Mint az igazoló bizottság előadója jelenti, hogy ***Makfalvay*** Géza és *Telecsky* Kristóf, valamint dr. ***Krajcsovits*** Ottó horvát képviselő mandátumát megvizsgálta és azt rendben találta, miért is a szokásos 30 nap fenntartása mellett igazolt képviselőknek jelenti ki őket a bizottság.

Elnök: A különféle bizottságokba osztja be a három képviselőt. Javasolja, hogy miután öt interpelláczió van bejegyezve, a Ház ezek előterjesztésére délután 2 órakor térjen át Következik napirend szerint a pártközi konferencziára irányuló inditvány megokolása.

A békeinditvány.

Smialovszky Valér: Sem a csodákban, sem a boszorkányságban nem hisz és azért nem is reméli, hogy inditványa elfogadtassék a szabadelvüpárt tegnapi határozata folytán. Mégis kötelességének tartja annak megokolását az ország érdekében.

Az obstrukcziót nem akarja elitélni, itéljen felette a történelem. De a mostani állapotból ki kell bontakozni, mert az ország nem sinylődheti tovább ezt az állapotot. (Ugy van! balról,) Közjogi erősségünket fenn kell tartani és ezt beoltani az uralkodó dinasztia szivébe és lelkébe. Ha ezt megtesszük, biztositva lesz erősségünk a dualizmusban. Mert a Habsburg dinasztiának bizony nagyon sokat köszönhetünk. (Zaj a balon.)

Olay Lajos: Az ám! Minden szenvedésünket.

Smialovszky Valér: Neki köszönhetjük nagyhatalmi állásunkat, előrehaladásunkat. (Zajos ellenmondások balról.)

Olay Lajos: A vértanukat! Szegénységünket. Nyomorunkat.

---

jéggé hül. De hát ki az ördög iszik reggel hideg kávét? No de csak csendesen, mert rám fogják, hogy ideges vagyok! Csak hamar, el hazulról! Künn vagyok az utczán. Ki az első ember, akivel találkozom? Hát kérem van a világon egy magas, szikár, fekete körszakállas uri ember, nem tudom, hogy hivják, sem azt, hogy engem honnan ismer, annyit tudok, hogy végrehajtó. Mindig köszön nekem az utczán, de mikor kimondja, hogy: »Alááászolgááája« . . . van a hangjában valami rémségesen fenyegető, hogy a hideg fut végig a hátamon.

Mintha csak mondaná: »Megyek ám hozzád exekválni!« Es nincs nap, hogy legalább is háromszor ne találkozzam ezzel az emberrel! No már most ha meggondolom, hogy van egy sereg jó emberem és nem látom őket hetekig-hónapokig, — ebbe az »Alááászolgááája«-ba pedig lépten-nyomon belebotlom, hát ne üsse meg az embert a . . . No, de nem haragszom, mert rám mondják, hogy ideges ember vagyok! De menjünk tovább! Nézzük a levelezésemet! A multkoriban történt, hogy egy vidéki ismerősömnek támadt egy jó gondolata és küldött egy kosár körtét, persze ezt én akkor tudtam meg, mikor szememre hányta, hogy még mindig nem köszönöm a küldeményt. Utánjárás után kisült, hogy van a városban, az én nevemmel hason nevü ur, aki a postás *tévedéséből*, legjobb izüen fogyasztotta az én körtéimet, aki azóta is nap-nap mellett mosolyogva adja át nekem a legdiszkrétebb leveleim, mert »bocsánat, tévedésből nekem kézbesitették«, és hogy bosszantásom teljes legyen, a kinek a füszeres bolti adóssága fejében az »Alááászolgááája ur« tegnap lefoglalta az én butoraimat! — No hát kérem van olyan bárány szelidségü ember a világon. akit az ilyen dolgok üvöltő sakállá ne változtatnák át? De hát én ideges ember vagyok De menjünk tovább, nézzük az én étkezésemet! Eppen nem vagyok gourmand, nagyon szerény, könnyen kielégithető vagyok! De a sors azonban még ebben a tekintetben, is megtréfált. — Vannak ugyanis jó embereim, a kik itt-ott ebédre vagy vacsorára meghivnak. Ez még tavaly történt velem. Egy jóétvágyu társaságba vacsoráltam. Pompásan ki sült kappant hoznak, a háziasszony engem kér fel, hogy szeleteljem fel a kappant. Nem vagyok ugyan gyakorlott az ilyesmiben, de hát az udvariasság? Meginditom a tálat és mikor a jó étvágyu társaságon körüljárva hozzám kerül, csak a kappan feje volt a tálba! A háziasszony mentegetődzik, de én mint udvarias ember, fogadkozom, hogy csak a fejét szeretem, sőt nem is szenvedhetek más darabot. Es kérem tudják, hogy mi történt? Ezen kijelentésem szét röppent a szél szárnyain, mert azóta bárhova is hivnak, már azzal fogadnak, hogy: »tudjuk, a szárnyasnak csak fejét szereti;« igy ettem én meg tavaly 223 szárnyas állat fejét! No hát kérem, van-e gyomor a melyik ezt morgás nélkül kiállja? Nincs! De nekem nem szabad még morognom sem, mert rám fogják, hogy én ideges vagyok! De menjünk tovább! Ital dolgában már csakugyan nem vagyok válogatós, már

TELEFON 525. TELEFON 525.

Első nagyváradi bádogos iparosok

Villany- és légszeszvilágitási felszerelési vállalata

Fő-utcza, Bazár-épület (Szinház oldalon).

Tisztelettel értesitjük a n. é. közönséget, miszerint a legjutányosabb árak mellett elvállalunk **elektromos világitás, erőátviteli és szellőztetési berendezéseket** a legnagyobb pontosság és jótállás mellett. Ugyszint en minden igénynek megfelelő és különböző alaku **villany- és légszesz csillárokat, ivlámpákat, világitó testeket** és ipari czélokra alkalmas **elektromotorokat, szellőztetőket és felszerelési czikkeket** raktáron tartunk és szállitunk. Meglévő légszesz- és petroleum-lámpákat villanyos világitásra jutányosan átalakitunk. Költségvetéseket és felvételeket kötelezettség nélkül dijmentesen eszközlünk.

Pozsgay Miklós: Es az akasztófát!

Smialovszky Valér: A kiinduló pont tehát ott lenne, hogy a dinasztiával szemben más álláspontot foglalnának el, tudniillik arra törekednénk, hogy lépésről, lépésre közelebb férkőzzön szivéhez. Ami az ellenzéki pártokat illeti, ezekre is volna megjegyzése. A függetlenségi párt akkor tenne igazi szolgálatot az országnak, ha elveit felakasztaná, mint a bihari pontokat. (Zajos derültség a Kossuth-párton). Arra törekedne, kormányképes legyen, s ő akkor tudná kifejteni erejét és munkásságát kellően a haza érdekében. A néppártnak is határozott irányt kell elfoglalnia, mert igy senki sincsen tisztában törekvésével. Hol a dinasztia mellett, hol ellene tartja czélszerünek az obstrukcziót. Ez az ingadozás pedig nem vezethet jóra. Küszöböljünk ki mindent egymás köréből ami utjában állhatna törekvéseinknek. Tekintsünk el a vallási és egyébb válaszfalaktól s egyesüljünk mindannyian a nemzet javára.

Tisza István gróf: Rövidesen érinti azt, hogy az inditvány szövegében már merőben helytelen, mert házhatározatban pártokról beszélni nem lehet és maga az inditvány is általánosságban ellene van a parlamentáris életnek. Egyik nagy előnye ugyanaz, hogy a kormánynak vezetési jogát beleviszi a parlamentáris életbe.

Kaas Ivor báró: Személyes uralom. (Zaj jobbról.)

Tisza István gróf: Sokkal inkább lenne személyes uralom, ha a kormány elbujna a felelősség elől. (Ugy van! jobbról.) A parlamenti bizottság mindig csak nagy kivételeknél alkalmazható, mert az azt mutatja, hogy a kormány tehetetlen, ereje nincs. Ezt pedig a jelen esetben nem lehet mondani. A kormány munkaképes, többsége megvan, mert ugyszólván a nemzetnek csaknem nagy egésze vele érez, a kibontakozást maga is megtudja találni. Abban szivesen rendelkezésükre áll, hogy segitséget nyujtson a harczolóknak a hiábavaló küzdelem abbahagyására, de nem pártközi konferenczia utján. Ez indokok alapján kéri az inditvány mellőzését. (Helyeslés a jobboldalon.)

Elnök: Miután az inditványhoz több felszólalás nincs . . .

Rákosi Viktor: Az ügy a lovagiasság szabályai szerint elintéztetett! (Zajos derültség.)

Elnök: Tehát fölteszem a kérdést: Elfogadja-e a Ház Smialovszky inditványát? (Igen! Nem!) Akik elfogadják, álljanak föl. (Kossuth-párt obstruálók, a disszidensek élükön Apponyival, a néppárt, pártonkivüliek, néhány nemzetiségi és a kormánypártból vagy hárman felállanak.)

Felkiáltások: Ellenpróbát kérünk!

Elnök: Elrendeli. (Az egész kormánypárt föláll, kivülök a tótok, szászok és horvátok és Hódossy Imre). Konstatálom, hogy a ház az inditványi elvetette.

Gabányi Miklós: Requiescat in páce!

Megszünt mandátum.

Elnök: Bemutatja az *összeférhetetlenségi* bizottság itéletét Baross Károly ügyében.

Endrey Gyula jegyző: Felolvassa az itéletet az indokolással együtt, mely szerint a bizottság *Baross* Károly ellen gondnokság alá helyezés miatt kimondta az összeférhetetlenséget és igy Fehérmegyében a bodajki kerületben 1901. októberben elnyert *mandátumát megszünlnek* nyilvánitja.

Elnök: Ezekután a ház felhatalmazásával intézkedni fogok az uj választás iránt. Következik a napirend:

az ujonczmegajánlás

folytatólagos tárgyalása.

Kecskeméty Ferencz: T. Ház! (Zaj jobbról. Sokan eltávoznak. Kiáltások: Menjen Amerikába! Elnök csenget.) Smialovszky inditványát nem tartja helyénvalónak. A kormánynyal nincs megelégedve, a honvédelmi miniszter nem védi meg érdekeinket Bécsben. Felemliti a koszoru-affért Szegeden és felolvassa egyik elitélt bakának levelét, melyet családjához intézett. A javaslatot nem fogadja el. (Helyeslés balról.)

Holló Lajos: A javaslat ellen szól. Nem hiszi, hogy az idő a nemzeti küzdelemre helytelenül választatott meg. De kérdi, lehet-e reményleni, hogy valaha önként nyerjünk nemzeti engedményeket a Habsburgoktól? Nem hiszi, de az eltelt 35 esztendő sem nyujt példát olyan esetre, amelyben azt találhatnánk, hogy valamit is küzdelem nélkül nyerhettünk volna.

———

UJDONSAGOK.

—

A Kath. Kör mai közgyülése.

Nagyvárad egyik legtevékenyebb katholikus társadalmi intézménye, a *nagyváradi Kath Kör* ma, vasárnap délelőtt 11 órakor tartja meg saját helyiségében fennállása óta ***nyolczadik***, egyuttal tisztujitó közgyülését a következő tárgysorozattal:

1. Az 1903-ik évről szóló titkári jelentés.
2. A megvizsgált 1903. évi számadás jóváhagyása s a pénztárnoknak adandó felmentvény tárgyában határozathozatal.
3. Az 1904-ik évi költségelőirányzat megállapitása.
4. Az elnökök, alelnökök, titkár, valamint az igazgató-választmány tagjainak az 1904—5. évekre megválasztása.

A Kath. Kör mai közgyülésére, annál is inkább, mivel általános tisztujitás van, ez uton is felhivjuk a tagok figyelmét.

—

Csak a szóre más.

Nincs olyan ügyetlen lépvessző, amin egy még ügyetlenebb gimpli meg ne ragadna. Igy kapni nálunk is mindenhez publikumot, mig uj.

Ime megalakultak a *demokrata asztaltársaságok* s akik idáig szomjuk oltására itták a sört, most egy nagy eszme nevében hozatják a krigliket. De hogy mit jelent az az eszme, mi a demokráczia, azt nem igen tudja senki.

Két szabadkőmüves ütötte nyélbe — hir szerint az októberi szabadkőmüves-kongresszus kezdeményezésére — az asztaltársaságokat s most egy csomó név aláirásával, melyek közt ugy hamarjában 7 szabadkőmüvest látunk ujra, felhivás jelent meg, hogy *demokrata kört* alakitsanak.

Gondolom, jó lesz városatyaválasztásra azoknak, kik páholyból nézik a világ folyását és sötétből sugározzák a világosságot.

Hát egy-két esztendeig csak eléldegél ez a kör is. A demokráczia pedig akkor születik meg, ha majd a magánéletben is összejárnak a férjek és asszonyok.

Előbb csak leereszkedés a magasabb rangu és kapaszkodás a kisebb rangu részéről az egész demokratizálás és — talán egy-két városatyai mandátum az eredmény.

Mindenesetre jó lesz azoknak, kiknek neveit a polgárok közül felhasználják, vigyázni arra, hogy kik vezetik őket.

Mindenesetre gyanus, hogy a sötéthez szokott alakok kotyvasztják a demokráczíát Váradon is másutt is, kik pedig magukat is fekete posztós fallal zárják el a *profán* világtól.

—

Katholikus Szabad Liczeum.

Holnapután kedden, február 2-án d. e. 11 órakor a főgimnázium dísztermében ismét matinét tart a Katholikus Szabad Liczeum és pedig a következő müsorral:

1. ***A keresztény szeretet müvei Nagyváradon***, irta és felolvassa dr. ***Vucskics*** Gyula.
2. ***Alkonyatkor*** op. 28. 3 szólamu női karra szerzé ***Major*** J. Gyula. Zongorakisérettel ***Nevoráll*** István zenetanár vezetése mellett előadják:

I. *Soprán*: Venter Valéria, Grész Stefánia Bertin Gizella, Vécsy Margit. II. *Soprán*: Muhoray Margit, Kollársz Margit, Filip Anna, Münch Etelka, Budaházy Olga, Grész Emilia, Ruff Róza, Némedy Anna. IV. *Alt*. Baldy Zseni, Zdrahál Irma.

---

azt hittem, hogy ebben a tekintetben nem érhet bosszuság! Dehogy nem! Akadt egy szesztestvérem, a ki sokkal szebben iszik mint én, no hát kérem, ez a szivemre tett kézzel merem mondani, hogy nem csak hogy bosszantó, de irigylésre méltó.

De menjünk tovább! Most jönnek az apró tüszurások! Ha szivarra gyujtok, az feltétlenül elszihatatlan, ha ebéd után lefekszem szundikálni, rögtön ott terem a fél lábu verklis, ki átkozott daráló masinájával óraszámra huzza az udvaron: »Lám piros a liba orra, pedig sosem mártja borba.« No hát kérem, ezt más ember nem, de én határozottan czélzásnak veszem, de még azért se szabad bosszankodnom, mert rám fogják, hogy ideges vagyok.

De kérem, menjünk tovább. Itt van az én mesterségem! De nem, erről nem beszélek, azaz az igazság kedvéért annyit azonban kötelességem elmondani, hogy ha én a szerepen nem tudom, üldöző sorsom a sugót ugy berekeszti, hogy ha négy füllel áldott volna is meg a teremtőm, s bármint is hegyezném mind a négyet, nem hallanék én meg tőle egy vakkantást se! De erről már igazán jobb nem beszélni. De kérem mégis csak menjünk tovább. Este ha kissé megkésve megyek haza, az bizonyos, hogy a házmester a kaput már bezárta, az még bizonyosabb, hogy én a kapukulcsot otthon felejtettem, az pedig a legbizonyosabb, hogy a csengő el van rontva! No hát kérem, most tessék egy óráig ott dörömbölni és rugdosni a kaput, mig végre a cseléd beereszt! No végre benn vagyok a házba és egész napi bosszuságok után jön az édes pihenés! Az ám! Lefekszem aludni. — Fáradt testemet vizszintes állapotba teszem a szemeimre jótékony álom nehezedik. — Jótékony? Most jön még csak az igazi! A világ legnagyobb szamara az a tudós volt, aki azt mondta, hogy az ember rendesen arról álmodik, a mivel éber állapotban foglalkozik! No hát kérem én tegnap éjjel azt álmodtam, hogy én ruhakefe vagyok! Egész éjszaka kopott kabátokhoz és ócska nadrágokhoz dörzsölődtem! Ne adj Isten, hogy szabadulni birtam volna e lidércznyomás alól! A multkor meg éppen azt álmodom, hogy krumplileves vagyok! — Fazékba tett fel a szakácsné a tüzhelyre, s én elkezdtem főni, szortyogni, végre kifutottam! Természetesen a milyen hosszu vagyok — a pádimentumra az ágyam elé! Már most kérdem, hogy van-e olyan lángész, ki ilyen őrült ostobaságokat ki tudna gondolni? És van olyan birkatürelem, melyet ezek a badarságok — ne változtassanak rábiátizmussá? Nem volna csoda, ha legidegesebb emberré válnék, akit csak ez a föld hord, de nem, nem csakhogy nem vagyok ideges, de még haragudni sem tudok senkire, ezért van aztán, hogy engem bizony szépen kinevetnek.

Önök is??

Köszönöm alássan!

———

3. *Pázmány Péter*, irta és felolvassa dr. *Kováts* S. János.

4. *Magyar dalok*, hegedün előadja *Simon* Béla, zongorán kiséri *Kuczmann* Jenő.

TAJEKOZTATO.

Jan. 31. Szigligeti társaság matinéja.
Febr. 2. Kath. Szabad Liczeum matinéja.
Febr. 14. Kath. Szabad Liczeum matinéja.
Febr. 25. Kath. Szabad Liczeum böjti estélye.
Márcz 10. Kath. Szabad Liczeum böjti estélye.
Márcz. 24. Kath. Szabad Liczeum böjti estélye
Apr. 14. Kath. Szabad Liczeum zárünnepélye.
Prohászka Ottokár dr. szónoki beszédével (estély.)

Tisztelettel kérjük azon előfizetőinket, kik a* mult, *valamint a jelen évről hátralékban vannak, hogy előfizetési dijaikat mielőbb kiegyenliteni sziveskedjenek.

* **Szent Antal nevében.** Evenként ezer és ezer szegény részesül a mindennapi kenyérben és más segélyben abból az összegből, amit a hivek buzgalma hoz össze Szent Antal perselyébe. Nem régen közöltük a *várad-olaszi* plébánia felügyelete alatt álló Szent Antal-persely mult évi számadását. Ezuttal kimutatjuk a *Szent László* templom perselyének mult évi számadását, amelyből kitünik, hogy nagy arányban járul hozzá Szent Antal tisztelete a szegénység enyhitéséhez, csendben, minden reklam nélkül. A számadatok a következők: pénztári maradvány 1902. évről 30 kor. 95 fillér; a takarékpénztárból kivétetett 700 korona; visszafizetett tőke 610 kor; kamatjövedelem 253 kor. 25 fillér; a perselyekbe tett adományokból befolyt 1903. évben 4070 kor. 11 fillér; — összes bevétel 5665 kor. 11 fillér. Kiadás volt 5655 kor. 70 fillér, maradt 1904-re 9 kor. 41 fillér. A kiadások a következőkép oszlottak meg: 11 204 kilo kenyér (á 20 fillér.) 2241 kor.; szegény iskolás gyermekek ruházatára és tandijára 225 kor. 40 fillér; apró segélyezésekre 260 kor. 75 fillér; tartalék tőkének félretétetett 2799 kor. 55 filér, templomot takarító és őrző szegényeknek 129 kor., összes kiadás 5655 kor. 70 fillér.

* **Uzérkedés a szinházi jegyekkel.** Hovatovább türhetetlenné válik Nagyvárad város szinházba járó közönségére az a manipuláczió, amit egyesek a szinházjegyek összevásárlása által üznek. Amint egy-egy kiválóbb szinházi este következik, egyesek, különösen pinczérek, összevásárolják a földszinti jegyeket s azt jóval drágábban sózzák a közönség nyakára. Hallottunk esetet nem régen is, hogy egy ember részére többen 40—50 jegyet összevásároltak s a kompanisták osztoztak a busás árakon eladott jegyek jövedelméből. Valami módot kellene kitalálni ennek a megsarczolásnak a megakadályozására. A pénztárnál alig tehetnek valamit ez ellen, mert egy-egy ember 5—6 jegyet vált s igy hozzák össze a jegyek egész tömegét egy kézbe. Nagyvárad még nem a főváros; itt bizony megérzi a szinházba járó közönség az ilyen visszaélést. Talán a szinügyi bizottság is foglalkozhatnék a kérdéssel.

* **Temetés.** A nagyváradi tanitónői kar egyik korábban nyugalomba vonult s csütörtökön elhunyt buzgó tagját *Ruby* Adél polgári leányiskolai kézimunka tanitónőt tegnap délután temették el nagy részvét mellett. A végtisztességen megjelent a községi iskolaszék számos tagja, teljes számban a nagyváradi tanitói s tanitónői kar és nagyközönség. A koszorukkal boritott koporsót *Ditz* Mihály ruthén szertartásu plébános szentelte be. A megboldogultat az olaszii nagytemetőben helyezték örök nyugalomra.

* **Postai növendékek.** Az állami tisztviselők minősitéséről szóló törvény azt rendeli, hogy a posta- és távirdatiszti álláshoz érettségi vizsga szükséges. A kereskedelemügyi miniszter ezt a rendszert meg akarja változtatni akként, hogy a posta- és távirdakezelői állás ne legyen ily magas előképzettséghez kötve, hanem inkább a szakbeli gyakorlati kiképzésre fektessék a fősulyt. Ennek megfelelőleg a postakezelői szolgálathoz felveszvek tizennégy éves fiukat, a kik képesek letenni az előirt felvételi vizsgát. Iskolai előképzettségüket figyelembe se veszik a felvételnél. A felvételi vizsga sem lesz valami nehéz. Csupán azt akarják tudni, hogy az ifjunak van-e annyi elemi ismerete, hogy a szakképzésben tovább haladhasson. Aztán maga a postahivatal fogja kiképezni az ifjut, kizárólag a postai kezeléssel járó tudnivalókra. E reformra nézve most folynak az előmunkálatok. A postai és távirdai igazgatási szakokra, valamint a főtiszti állásokra a magasabb kvalifikáczió ezután is megmarad.

* **Uj jogtanár.** A dr. *Magyary* Géza távozásával megüresedett váltó-, kereskedelmi és perjogi tanszékre a kir. kath. jogakadémiára a vallás- és közoktatásügyi miniszter dr. *Mártonffy* Marczellt, az igazságügyminiszterium kodifikáló bizottságába beosztott albirót nevezte ki. Egyik fővárosi lap azt irja, hogy az uj tanárt a tanári kar kisebbsége jelölte; a miből forditva következik, hogy a *hivatalos* jelölésben nem volt benne. — Az uj tanárra nagy feladat vár. Dr. Magyary hozzászoktatta a jogászokat ezen a fölötte nehéz tanszéken a lehető legmagasabb szinvonalon álló, nagy tudásra és biztos jogászi itélőképességre való előadásokhoz, nehéz lett volna bárkinek ezt a magas szinvonalat nem elérni, hanem csak megközeliteni is. Üdvözöljük az uj tanárt s reméljük, minden tekintetben csak növelni fogja az akadémia régi jó hirnevét, kitünő szellemét, melyet az ujabb okvetetlenkedések sem tudtak megzavarni.

* **Meszlényi püspök alapitványai.** *Meszlényi* Gyula szatmári püspök a minap az államositás alól kivont római katholikus fiuiskola fennállásának biztositására a szatmári egyházmegye 100 éves jubileuma alkalmából *200.000 koronás* alapitványt tett. Ugyanez alkalomból a máramarosszigeti Mária Valéria Nőnevelő-intézetnek *30.000*, a püspöki uradalom tisztjeinek nyugdijalapjára pedig *40.000* koronát adományozott alapitványul.

* **Heimann József halála.** A bécsi Löwféle szanatóriumban hirtelen elhunyt dr. *Heimann* József fogorvos hült teteme ma, vasárnap érkezik Nagyváradra s temetése holnap délután két órakor lesz az elhunyt Fő-utczai Bethlen-házban levő lakásáról. Heimannt öreg édes anyja s kiterjedt család gyászolja.

* **A városi tisztviselők drágasági pótléka.** E megélhetési viszonyok évről-évre rosszabbodnak és nehezebbé válnak Nagyváradon. Különösen két osztály: a kisiparosok és kishivatalnokok érzik ezt. Nagyvárad város kistisztviselői mozgalmat indítottak, hogy sanyaru helyzetüket feltárva, a törvényhatóság drágasági pótlék czimén némi segélyben részesitse őket, kérelmöket beadták a tanácshoz. Először olyan hirek keringtek a városházán, hogy meg is találták a drágasági pótlékra a fedezete; de amint nyilvánvalóvá lett, hogy csak az 1000 frton aluli fizetésü kistisztviselőkről van szó, minden remény a füstbe ment. A főbb tisztviselők kisütötték, hogy a drágasági pótlékra nincs fedezet. Most aztán a szegény kistisztviselők egyenesen a törvényhatósági bizottsághoz akarnak fordulni nagyon is indokolt kérelmükkel. Azt el kell ösmerni, hogy Nagyvárad város főbb tisztviselői sincsenek valami fényesen dotálva, de a kistisztviselőknél nem erről van szó, hanem a kenyérről. A főbb tisztviselők majd mindenikének különben is csorog-cseppen annyi mellékjövedelem, mint a kistisztviselők egész fizetése.

* **A Szigligeti-társaság mai felolvasó ülése** A Szigligeti-Társaság 1904. évi január hó 31-én délelőtt 11 órakor a kir. kath. jogakadémia disztermében felolvasó ülést tart, melynek müsora a következő:

1. *Költemények* Somló Sándor rendes tagtól. Előadja E. *Kovács* Mariska urhölgy, a Szigligeti-szinház tagja.

2. *Utazás a nőkérdés körül.* Irta és felolvassa *Nagy* Márton, a társaság rendes tagja.

3. *A hadverő.* Irta dr. *Várnai* Ferencz, a társaság rendes tagja. Felolvassa dr. *Grósz* Menyhért, a társ. r. tagja.

* **Adományok az iparos menházra.** Az ipartestületi menház javára özvegy Horner Henrikné urnő 40 koronát, Plander Sámuel ur által Farkas Ignácz ur nevében 12 koronát sziveskedtek adományozni. Fogadják a szives adakozók e helyen is köszönetünket, a jótékonysági bizottság nevében. Nagyvárad, 1904. január 30. *Bertsey* György elnök. *Jankovits* János jegyző.

* **Kedélyes tanitóválasztás.** Nálunk is nagy a választék egy-egy tanitóválasztás alkalmával, de *Svájczban* ugy látszik még nagyobb, a mi különben nem is csoda, mert Svájcz tudvalevőleg a tanitóság Eldorádója, amennyiben a fizetési minimum jóval meghaladja a 2000 koronát. Nálunk az a szokás, hogy a jelöltek végig házalják az összes iskolaszéki tagokat, ezek pedig sorra megigérik a látogatóknak pártfogásukat. A választásnál aztán győz a *jobb. Arziérben*, Svájcznak egyik kicsiny falujában, máskép csinálták; az összes jelölteket meghivták egy szombat estére lakomára. Pazarul felteritett asztalhoz ültek pályázók, vizsgálók egyaránt s a vizsgálat megkezdődött. A pályázók csak olyan vigan láttak a lakmározáshoz, mint a komoly vizsgáló bizottság tagjai. A jelöltek énekeltek, szavaltak, beszédeket tartottak, szóval mikor mindenikük képességeinek valamelyes jelét adta, a vizsgáló bizottság visszavonult s megejtette a választást. Az elnök jókedvvel tudatta, hogy a választás valami *Dutvik* nevü fiatal emberre esett; ezután a többiek, a meg nem választottak kárpótlásul 1—1 aranyat kaptak; a megválasztott pedig egy 300 frankos számlát, a mibe a lakoma került — és azután jókedvvel falatoztak, mulattak tovább.

* **Az ipartestület közgyülése.** A nagyváradi ipartestület ma, vasárnap délelőtt 9 órakor tartja rendes évi közgyülését. Minden évben élénk, zajos szokott lenni a közgyülés, valószinüleg ma is érdekes viták lesznek, azonban helyénvaló lenne, ha a személyes ellenszenvet az iparosok távol tartanák a közgyüléstől. Ezt elvárhatnánk Nagyvárad iparosaitól. A közgyülésre a következő felhivást bocsátotta ki az elnökség:

Az ipartestület kötelékéhez tartozó iparos polgárokhoz! Az ipartestület rendes évi közgyülése, amennyiben az 1904. évi január 24-ik napjára kitüzött ülésen kellő számban meg nem jelentek, az alapszabályok 11. § a értelmében tekintet nélkül a megjelent testületi tagok számára, *január hó 31-ik napján, vasárnap délelőtt 9 órakor* a tüzoltó-őrtanya nagytermében mulhatatlanul meg lesz tartva. Ismételten figyelmeztettetnek az iparos polgárok, hogy mi él többen megjelenni sziveskedjenek. Nagyvárad, 1904 január hó 30. *Bertsey* György ipartestületi elnök. *Jankovich* János ipartest. főjegyző.

* A zeneiskola **hangversenye.** A nagyváradi zenekedvelők egyesülete által létesitett és fenntartott, kiváló tanerőktől vezetett nyilvános zeneiskola növendékei ma, vasárnap nyilvánosan is beszámolnak eddigi haladásukról. Ma rendezik az idei tanévben első hangversenyüket az egyesület helyiségében (Nagypiacztér, közs. polgári fiuiskola épület II. emelet 31. ajtó). Belépti-dij felnőtteknek 60 fillér, gyermekeknek 40 fillér. A zenekedvelők egyesületének tagjai és a zeneiskola növendékei belépő dijat nem fizetnek. A hangverseny kezdete délután 3 órakor s müsora a következő:

Müsor:

1. Breier R. op. 17. »Rose des Alpes« Romance; Zongorán előadja: Sztankovics Irénke.
2. Breiot Ch. »Két gyakorlódarab« zongora kiséret mellett hegedün előadja: Zsigó György.
3. Abt. Fr. op. 127. »Jó éjt kedves gyermekem.« Gute Nacht, ou mein herziges Kind.) Gordonkán előadja: Mihelfi Albert, zongorán kiséri: Réz Klára.
4. Dussek J. »Sonatine,« Zongorán előadja: Almosdi Teréz.
5. »Magyar dalok« czimbalmon előadja: Bodnár Gizuska.
6. Mazas J. »Trio« előadják zongorán: Katona Jolán, hegedün: Weimann Izsó, gordonkán: Réz László.
7. Singeleé J. B. op. 94. »II. Trovatore-Fantasie.« Hegedün előadja: Aczél Ferike, zongorán kiséri: Komlóssy Ilonka.
8. Beethoven L. »Nagy szeptett« (második és utolsó rész) Zongorán 4 kézre előadják: Mazalik József és Mazalik Nándor.

* **Meggyilkolt ember.** Szük szavu telefon jelentés értesit bennünket, hogy a Mező-Telegddel határos Botyán községben tegnap éjjel *Mokány* Györgyöt meggyilkolták. Holttestét az uton találták. Sebeiből itélve orvtámadás áldozatául esett. Az esetről a mezőtelegdi csendőrőrs értesitette a nagyváradi kir. ügyészséget is s innen ***Vámossy*** Mihály kir. alügyész az éj folyamán kutazott a helyszinére, a vizsgálat megindítására.

* A **szinházak tüzbiztonsága.** Chamberlain egy angol folyóiratban kifejti, hogy különösen mely intézkedések tennék elkerülhetővé az olyan katasztrófát, mint a Iróquois-szinházé volt. Mindeneklőtt a közönséget föl kell világositani arról, hogy a nagy szerencsétlenségeket mindig a tolongás és nem a tüz okozta. Londoni szinházégések alkalmával még egyetlen ember sem égett meg, ellenben a tolongás sok áldozatot szedett. Fontosnak tartja továbbá azt, hogy a közönséget hozzászoktassák a vasfüggöny lebocsátásához. Előre jelezni kellene, hogy előadás közben azt le fogják bocsátani. Ezt többször megismételve, a közönség megszokná és tüz esetén nem keltene az oly nagy riadalmat. Fontos még, hogy az ugynevezett vészkijárásokat ne csak vész idején, de mindennap használják mert különben a közönség nem is tud azoknak a létezéséről. A kijáratokhoz vezető utnak szabadon kell maradni, különösen székekkel nem szabad azt eltorlaszolni. Egy keresztbe forditott szék a legnagyobb bajt okozhatja. — A nagy államférfiu mindezekkel semmi ujat nem mondott. A nagyváradi Szigligeti-szinház tüzbiztonsága érdekében megtartott értekezleten alaposan kifejtették, hogy mily szükséges a közönség hozzászoktatása a vasfüggöny gyakori leeresztéséhez, s helyén való azon intézkedése, hogy a közönség hozzászokjék a vészkijáratok használatához. A kijáratok szabadon hagyása pedig olyan kötelessége a rendőrségnek, amelyet minden nehézség nélkül teljesithet.

* **Halálozás.** *Fojkán* Károly nagyváradi szücs iparos neje, született *Bors* Juliánna, élete 59-ik, házassága 36-ik évében, hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése ma, vasárnap délután 2 órakor lesz a vizvezeték-utczai gyászházról. Béke poraira!

* A **korty-pótlék.** Ez a mulatságos história Dunántúl történt. A tanitó beadta kérvényét az iskolaszékhez, hogy mivel 5 évi szolgálata eltelt, a szokásos korpótlékot folyósitsák. Felállt egy magyar s imigy szaval: »Tisztőt iskolaszék! a tanétó urnak löhet, hogy igaza van, löhet, hogy nincs. De mondjuk, hogy van, és igy én mögszavallom a ***korty***pótlékot. Es mivel a fölséges Uristen is jó termést engedélyezött az idén, hát fel is ajánlok a sajátombúl 20 litert a kortypótlékra!« A Széchenyi féle példa hatott s rövid idő alatt 200 liter jó dunántuli gyült össze. Hogy aztán a tanitó megelégedett-e ezzel a folyékony kortypótlékkal, erről nem szól a krónika.

x **Igen czélszerü**, a vevőközönség előnyeit szolgáló ujitása a *Spitzer Testvérek* czégnek, hogy hazai vászon gyárak legjobb produktumait összpontositotta divatáruházában, hol csak megbizható jó áruk kerülnek forgalomba, olcsó gyári árak mellett. Mai számunkban közzétett hirdetésére tisztelt olvasóink figyelmét felhivjuk annyival is inkább, mert e czéget szolid és megbizhatónak ismerjük. 608

x Tisztelettel hivjuk fel lapunk olvasóinak szives figyelmét **Sz. KOCSIS JÁNOS** katonai, egyenruházati, férfi-szabó czég lapunk mai számában közölt hirdetésére. 606.

IRODALOM.

Az »Érdekes Könyvtár« szépirodalmi havi folyóirat, mely már első január füzetével is magára vonta a közfigyelmet, közölvén *Mikszáth* Kálmán. »A batyus zsidó lánya« és »Pletyka« czimü gyönyörü elbeszéléseit, — most megjelent februári füzetében ujból, nagy lépéssel haladt előre kitüzött czélja felé. A füzet gazdag tartalmából kiemeljük *Eötvös* Károly »Két biró kutja« czimü elbeszédését, mely egyike a legkiválóbb, legzamatosabb, tősgyökeres magyar nyelvezettel megirt novelláknak. Magyar a levegője, magyarok az alakjai *Gárdonyi* Géza »Kétféle nóta« czimü novellájának is. A szerző ebben is csillogtatja hasonlithatatlan magyaros irályát, páratlanul kedves humorát. Belső értékre nézve méltán sorakozik az előbbi kettőhöz *Jakab* Odön »Vulkántulajdonos« czimü elbeszélése, kedves, derüs milieujével, és elsőrendü munka *Szabó* Endre »Vándorló uraság« czimü életképe is; köztünk élő, s rendkivül éles megfigyelőképességgel megrajzolt alakjait a jóizü magyaros humor derüje aranyozza be. A költészetet *Dalmady* Győző, a Kisfaludy-társaság kiváló tagja képviseli. Ezeken kivül nagyon érdekes az ismeretterjesztő apróságok rovata, ugyszintén az »*Erdekes Könyvtár*« speciálitása, a rejtvénypályázati rovat is. A dusgazdag tartalom mellett a folyóirat előfizetési ára példátlanul olcsó: negyedévre csak egy korona, mely összeg az »Erdekes Könyvtár« kiadóhivatalába (Budapest, V., Kálmán-utcza 2.) küldendő. Nagyon ajánljuk a pártolásra méltó, előkelő szinvonalu, hazafias vállalatot olvasóink figyelmébe.

Az **Oktató Népkönyvtár** tanulságos népies folyóirat januári szama a következő érdekes tartalommal jelent meg:

Praszkovia. Egy szibériai leány története. — Mozaik. Hogy tértészre? — A szép uj pár czipő. — A vak leányka. — Megtalálta. — Hasznos tudnivalók a gazdáknak. A vetőmag lefoglalhatósága. — A cseléd gyógyittatása. — A méhes elhelyezése. — Hasznos tudnivalók. A gyermekbetegségek ragályossága. — Fémet üveghez ragaszthatunk. — Mulattató. — Találos kérdések.

A mü havonkint 4 iven jelenik meg és érdekes olvasnivalókon kivül hasznos tudnivalókat is hoz, Kath. Körök, egyesületek nagy lelkihaszonnal járatják. Egy évre 4 kor. Megr. Oktató Népkönyvtár szerk. Budapest, VII., Csömöri-ut 16. Ugyanott Bolanden K.: Noé bárkája czimü kitünő regény 2 koronáért kaphatók.

SZINHÁZ.

Hétfő: Halálos csönd.
Kedd: d. u. Drótos tót, este Tavasz.
Szerda: Bibliás asszony.
Csütörtök: Két szék közt a pad alatt.
Péntek: Doktor kisasszonyok, uj operett.
Szombat: Doktor kisasszonyok.
Vasárnap: Doktor kisasszonyok.

Virágfakadás.

Tegnap este a Frizzó mutatványait megelőzően ismét egy kedves kis egy felvonásos vigjátékot mutattak be a szinházban. A kedves kis szinjáték négy szerepe oly jó kezekbe került, hogy egész felvonás alatt egymást kergették a kaczagtató jelenetek. Oletes humor vonult végig a darabon, amit első sorban ***Szőke*** és ***Berlányi*** naiv, kedves pajzánsága tartott ébren.

A nagymama előtt titkolózó szerelmes gyerekek bohóságát, annyi szinnel, annyi igaz hanggal játszotta meg a mi kedvencz naivánk és ***Szőke*** Sándor, ez a tehetségében erősen izmosodó fiatal szinész, hogy a közönséget nyilt szinen tapsokra ragadták.

Ismét kitünő karikaturát mutatott ***Szatmáry*** ez az ezer alaku, zseniális müvészember, aki mindig talál eredeti szint és hangot uj alakok variálására. Kitünő volt ***Benkő*** Jolán mint zsörtölődő szigoru nagynéni. Kivételesen kifogástalan volt tegnap este az összjáték is, gyors elevenséggel peregtek a kedélyes, ügyesen megjátszott jelenetek.

Frizzó bucsufellépte. Ma vasárnap játszik Frizzó világhirü átváltozó müvész a Szigligeti-szinházban utoljára és pedig délután 3 órakor részben mérsékelt, este pedig páratlan bérletszünetben rendes helyárak mellett. Az est müsorán egy pompás uj bohózatot mutat be.

Halálos csönd. Hétfőn Echegaraynak egyik legszebb darabját játszák a Szigligeti-szinházban, a »***Halálos csöndet***« Főszereplők: E. Kovács Mariska, Benkő Jolán, Berlányi V., T. Pogány Janka, Tóth E. Szarvasi, Bognár Szőke, Dési.

Ma, vasárnap d. u. 3 órakor, a Frizzó előadását megelőzi »***A harag***« dramolett, este szintén a Frizzo, előadás előtt szinre kerül »***A pillangó kisasszony***« énekes szinmü.

MULATSAG.

Farsangi Naptár.

Február 6. Helyőrségi bál.
Február 6. Postatisztek és szolgák bálja a Zöldfában.
Február 7. Kath. Legényegylet bálja a Zöldfában.
Február 10. Kath. Kör. bálja.

A Katholikus Bál meghivója.

Tegnap került ki a nyomdából a Katholikus Bál meghivója. Már e meghivónak külső kiállitása is jelzi izlésességével azt a gondosságot, a melylyel a rendezőség a farsangnak ezt a legszebb sikerünek igérkező mulatságát előkészíti.

A meghivó szövege a következő:

A Nagyváradi Katholikus Kör 1904. február 10-én a Kereskedelmi Csarnok összes

termeiben a Katholikus Szabad Liczeum javára *Bált* rendez, melyre kivül czimzett urat és b. családját tisztelettel meghivja a vigalmi bizottság. Belépti jegy személyenkint 3 korona. Karzat-jegy 3 korona. Kezdete 9 órakor. Felülfizetéseket köszönettel fogadunk és hirlapilag nyugtázunk.

Rendező bizottság: Dr. ***Krüger*** Aladár, elnök. ***Medvigy*** István, alelnök. ***Frankó*** József, alelnök. ***Lánczy*** Ferencz, pénztárnok. ***Illés*** István, háznagy, ***Böszörményi*** Béla, ellenőr. ***Kaczián*** Kálmán, ***Nesztor*** József, jegyzők.

Alliquander Kálmán, Alliquander Odön, Altnőder Béla, Andrényi Gusztáv, Bálint Endre, Békésy Jenő, Beleznay Antal, Ifj. Böszörmény, Géza, Cserey Dezső, Cserey Géza, Cseresnyés Jenő, Dutka Akos, Erdelt Béla, Fábry Albert' Fábry István, Fehér Odön, Fényes Odöni Fichtner Ferencz, Dr. Fráter Pál, Garay Géza, Géczy Imre, Giraud Arpád, Heiser Gyula, Dr. Imrik Gusztáv, Jaczkovics Gyula, Jancsovits Jenő, Ifj. Jelinek Gerencz, Jelinek Géza, Jelinek Sándor, Julier Károly, Juricskay Barnabás, Juricskay Béla, Kaczián Kálmán, Kalmár Illés, Kalotay Viktor, Kirchlechner Károly, Kolb Géza, Kotzó Jenő, Kováts József, Kovalszky Kálmán, Dr. Krüger Jenő, Ifj. Kugler Albert. Lakatos Frigyes, Lakatos József, Lukács Béla, Dr. Lukács Imre, Magyary László, Mártonffy Gyula, Marschand Odön, Maróczy János, Ifj. Márkus János, Dr. Medvigy Gábor, Medvigy Mihály, Mészáros Aladár, Dr. Miskovszky Jenő, Morvay Zsigmond, Nadányi Jenő, Pallay Béla, Patzkó Antal, Persz Ferencz, Br. Podmaniczky Károly, Popity János, Poynár Ernő, Rabatich Dusán, Ringelhann Lajos, Sebő Mihály, Suhajda György, Szemes Ferencz, Szemes Imre, Széles Károly, Szüts Sándor, Tátray Kálmán, Terényi Péter, Tolnay László, Tölgyessy Arthur, Urbanits Kálmán, Varga Akos, Vermes Béla, Vertán Endre, Vidosits Gyula, Voszka István, Völgyi Gábor, rendező bizottsági tagok.

A meghivókat a hét elején expediálják. A ki meghivóját tévedésből meg nem kapná, sziveskedjék czimét levelezőlapon szerkesztőségünkkel tudatni. Egyuttal jelezzük, hogy a közönség kényelme szempontjából ezentul minden hétköznap este fél 7-től fél 8-ig a meghivó előmutatása mellett lapunk szerkesztőségében a bálra szóló jegyek előre is megválthatók.

—

A kiskereskedők tánczestélye.

Fényesen sikerült tegnap este a kiskereskedők tánczestélye. A jelenvoltak sokasága tanuskodik legjobban a mulatság sikeréről. Jelen voltak:

Asszonyok: Kovács Bernátné, Kovács Ignáczné, Lefkovics Farkasné, Goldberger N.-né, Berkovics Ernőné, Kurtag Dezsőné, Erdődi Lajosné, Hartstein Ignáczné, Grósz Mórné, Sperug Antalné, Weiszmann Vilmosné, özv. Kovács Miklósné, Held Kálmánné, Seemayer Hugóné, özv. Lázár Mórné, özv. Spitz Jakabné, Markovics Czecilia, Markovics Ignáczné, Salamon Lajosné, Róth Dávidné, Nádor Bernátné, Stein Endréné, Grósz Vilmosné, Diamanstein Vilmosné, Jenauschek Károlyné, Frankl Ignáczné, Telcser Mátyásné, Klein Jakabné, Schwarcz Bernátné, Farkas Ignáczné, Spitz Józsefné, Schönberger Arminné, Böhm Sándorné, Löwinger Zsigmondné, Stern Sománé, Schönfeld Sámuelné, Klein Aronné, Bieler Bernátné, Horváth Emánuelné, Magyari Istvánné, özv. Grumbaum Józsefné, Reich Antalné, Erdős Mórné, Weisz Gyuláné, Rosenfeld Lászlóné, Veszfried Sámuelné stb.

Leányok: Veszfried Rezsike, Haasz nővérek, Klein Dóra, Fülöp Regina, Farkas Szerena, Harststein Gizella, Bergi Szeréna, Kohn Etel, Asztalos Hermina, Guttmann nővérek, Schvartz Rezsike, Schvarcz Jolánka, Mitternacht Regina (Nyiregyháza), Klein Czili, Grumbum Róza Vadász, Anna (Bajj.) Klein Szeréna, Lefkovics Juliska, Goldberger Etelka, Erdődi Szabella, Róth Rózsika, Grünvald nővérek, Grósz Gizella, Weisz Gizella, Csillag Mariska, Spreng Teréz, Moskovics Etelka, Breier Szeréna, Schlesinger Margit, Weisz Sárika, Held Regina, Kovács Margit, Löwinger nővérek, Klein Helén, Blum Irén, Kandel Malvin, Blau Gizike, Spitz Ilona, Spitz Margit, Klein Szeréna, Dávid Mariska, Grósz Helén, Lázár nővérek, Nein Frida, Salamon Ilonka, Klein nővérek, Jonouschek Annuska, Frenkel Aranka.

—

Helyőrségi bál. A jövő hét mulatságainak kimagasló pontja lesz a helyőrségi bál. A gavallér tisztikar mindent elkövet, hogy minél fényesebb, kedélyesebb legyen ez a bál. Jó tánczosokat emliteni sem kell; hiszen a ***nagyváradi tisztek*** bálja lesz ez s van-e itt rossz tánczos? Szép leányok — de hiszen ***Nagyváradon*** lesz ez a bál, hát lehetnek-e ott mások, mint szép leányok? A kitünőnek igérkező bál a Kereskedelmi Csarnok nagytermében, f. hó 6-án, szombaton fog lezajlani.

EGYESÜLETEK.

—

Felolvasàs a jogàszegyletben. *Gáthy* Bálint kir. alügyész, a nagyváradi ügyészi kar talentumos, kiváló tagja az ügyvédi, ügyészi, és birói kar nagy érdeklődése mellett tartotta meg szombaton délután kitünő előadását e czimen: »*A jogbölcselet meghatározása*« a nváradi jogászegyletben.

A tudós előadó nagy jogászi készültséggel, kiváló elmeéllel fejtegette az e kérdésben felvethető bölcseleti elveket és nézeteket, a vonatkozó irodalmi elméleteket, behatóan értekezett az akarat szabadságáról s vonzó, eleven előadásban világos képét nyujtotta a jog hatalmának, az igazság fogalmának meghatározása találó.

Az előadáshoz dr. *Somló* Bódog, majd dr. *Kripka* Henrik szólt hozzá kiváló alapossággal.

A mindvégig nagy érdeklődéssel hallgatott előadást a nagyszámu hallgatóság lelkesen megéljenezte s érte *Sável* Kálmán kir. főügyész, a jogászegylet alelnöke mondott köszönetet.

REGÉNY CSARNOK.

A tenger alatt.

— Kalandos regény. — 53.

(Megjelent a Strand Magazine 1902. évfolyamában.)

Irta: **Max Pémberton.**

A doktor kissé elmosolyodott szavaimra, de ügyesen kitért a felelet elől, mondván:

— Kezdek rájönni, hogy mily keveset tudok s ez már elég jó kezdet. Könnyen meglehet azonban, hogy Ken szigetén meg ezt a keveset is elfelejtem. A sziget gazdája kegyesen megengedte, hogy eljöjjek ide, a Természet egyetemére — tanulni . . . vagy meghalni. Minden esetre okos dolog volt; mert körülbelül bizonyos, hogy Czerny herczeg egyszersmindenkorra megszabadul az alkalmatlan tolakodótól, aki a szigetre kivánkozott . . . Nincs-e igazam, kapitány ur . . . kapitány ur . . .

— Jasper Begg a nevem, — feleltem udvariasan — valamikor a Manhattan parancsnoka voltam, amely a Bellenden Ruth yachtja.

— Én meg Bligh Péter vagyok, a volt vitorlamester, aki fölötte igen megfér mindenkivel, ha jóllakhatik.

Seth Barker nem mert szólni, de én megmondtam a nevét és Dolly Veunről is beszéltem. Azt hiszem, hogy ettől fogva jobban kezdtük ismerni egymást és szinte bajtársak lettünk a közös veszedelem tudatában. Bármily kétségbeejtő volt is a helyzetünk, egyelőre volt mit ennünk-innunk és a pipánkat is megtölthettük, ha jóllaktunk, — a hajós-embernek pedig nem sokkal kell több ennél, hogy boldog legyen. S alighanem jól is aludtunk volna azon az éjszakán, ha egy rémes, szörnyü dolog végkép ki nem veri szemünkből az álmot.

A doktor jó ágyat rendelt mindnyájunknak. Dollynak a divánon, nekem a nagy bőr karos-székben, Bligh Péternek és Seth Barkernek a puha szőnyegen az ablak előtt, ő maga pedig a függőágyat választotta, mely az ajtófélfák közt lógott. Már jó éjszakát is kivántunk egymásnak s épen le akartunk feküdni, mikor kint, a kert előtt irtózatos, vérfagyasztó sikoltást hallottunk. S ez a sikoltás oly iszonyatos, oly félelmetes volt, amelyhez hasonló csak a halálra kinzott ember torkából törhet elő, ugy, hogy mindnyájan talpra ugrottunk és lélekzetünket is visszafojtva hallgatóztunk . . .

Egy álló perczig egyikünk se szólt, egyikünk se tudott mozdulni, ugy megbénitotta minden tagunkat a rémület; aztán a doktor, aki legelőször tért magához, odatántorgott az ablakhoz és félrehuzta a nehéz függönyt. És odakint, az imbolygó aranyos-kékes ködben, melyet át-meg átszőttek a hold ezüstös sugarai, olyan jelenetet láttam, hogy még ma is megfagy a vér ereimben, ha rágondolok . . .

Talán húsz-huszonöt férfi és nő, európaiak és benszülöttek vegyest, ki rongyokban, ki meztelenül, oly őrjöngő, szilaj tánczot jártak, a melyhez képest a keringő dervisek legvadabb duhajkodása is csak szelid enyelgés volt. Ugy forogtak körben, mint a pörgetyü, egyre gyorsabban, oly szédületesen, hogy ég felé tartott karjaikat se lehetett látni, mint ahogyan a gyorsan forgó kerék küllőit se látjuk s aztán vad zuhanással buktak arczra, csikorgó fogakkal harapták a földet, hosszu, mély sebeket hasitottak testükön, egyik-másik holtan terült el, mint a gutaütött s akiben még lélek volt, ugy hörgött, orditott és sikoltozott, mint a pokolbeli elkárhozottak, midőn a Sátán hadserege a nyakukra szabadul . . .

Tiz perczig tarhatott ez a rémes jelenet; akkor egyik a másik után roskadt össze és tovább vonaglott a földön, miközben az arczuk ugy eltorzult, hogy semmi emberi nem volt rajta. Aztán ismét halálos csönd lett, de mi csak néztük, egyre néztük őket, mint kengyelfutóit annak a rettenetes Halálnak, mely birtokba votte Ken szigetét. . . .

És sokáig nem birt szólni egyikünk sem. A borzasztó jövendő előre vetette rémes árnyékát, mely ránehezedett agyunkra és szinte még elménk müködését is megbénitotta. Után, lélektelenül bámultunk ki a holdas éjszakába s csak akkor riadtunk meg, mikor a doktor, lebocsátva remegő kezével a függönyt, rekedten mondta:

— A kaczagó őrjöngés . . . Ugy van; már hallottam róla.

Aztán a lefüggönyözött ablakra mutatva halkan tette hozzá:

— Három nap, barátaim . . . Minket is csak három nap választ el ettől!

Amivel azt akarta mondani, hogy három nap alatt föléljük s szoba oxigénjét s akkor nekünk is ki kell mennünk a szabadba, vagy megfulladunk.

(Folyt. köv)

TAVIRATOK.

—

Tisza István gróf estélye.

Budapest, jan. 30. (Saj. tud. táv.) Tisza István gróf holnapi estélye pazar fényünek igérkezik. A meghivottak száma 1300-at tesz. Ilyen nagyarányu miniszterelnöki estély Rudolf trónörökös esküvője óta nem volt.

termeiben a Katholikus Szabad Liczeum javára *Bált* rendez, melyre kivül czimzett urat és b. családját tisztelettel meghivja a vigalmi bizottság. Belépti jegy személyenkint 3 korona. Karzat-jegy 3 korona. Kezdete 9 órakor. Felülfizetéseket köszönettel fogadunk és hirlapilag nyugtázunk.

Rendező bizottság: Dr. ***Krüger*** Aladár, elnök. ***Medvigy*** István, alelnök. ***Frankó*** József, alelnök. ***Lánczy*** Ferencz, pénztárnok. ***Illés*** István, háznagy, ***Böszörményi*** Béla, ellenőr. ***Kaczián*** Kálmán, ***Nesztor*** József, jegyzők.

Alliquander Kálmán, Alliquander Odön, Altnöder Béla, Andrényi Gusztáv, Bálint Endre, Békésy Jenő, Beleznay Antal, Ifj. Böszörmény, Géza, Cserey Dezső, Cserey Géza, Cseresnyés Jenő, Dutka Akos, Erdelt Béla, Fábry Albert' Fábry István, Fehér Odön, Fényes Odöni Fichtner Ferencz, Dr. Fráter Pál, Garay Géza, Géczy Imre, Giraud Arpád, Heiser Gyula, Dr. Imrik Gusztáv, Jaczkovics Gyula, Jancsovits Jenő, Ifj. Jelinek Gerencz, Jelinek Géza, Jelinek Sándor, Julier Károly, Juricskay Barnabás, Juricskay Béla, Kaczián Kálmán, Kalmár Illés, Kalotay Viktor, Kirchlechner Károly, Kolb Géza, Kotzó Jenő, Kováts József, Kovalszky Kálmán, Dr. Krüger Jenő, Ifj. Kugler Albert. Lakatos Frigyes, Lakatos József, Lukács Béla, Dr. Lukács Imre, Magyary László, Mártonffy Gyula, Marschand Odön, Maróczy János, Ifj. Márkus János, Dr. Medvigy Gábor, Medvigy Mihály, Mészáros Aladár, Dr. Miskovszky Jenő, Morvay Zsigmond, Nadányi Jenő, Pallay Béla, Patzkó Antal, Persz Ferencz, Br. Podmaniczky Károly, Popity János, Poynár Ernő, Rabatich Dusán, Ringelhann Lajos, Sebő Mihály, Suhajda György, Szemes Ferencz, Szemes Imre, Széles Károly, Szüts Sándor, Tátray Kálmán, Terényi Péter, Tolnay László, Tölgyessy Arthur, Urbanits Kálmán, Varga Akos, Vermes Béla, Vertán Endre, Vidosits Gyula, Voszka István, Völgyi Gábor, rendező bizottsági tagok.

A meghivókat a hét elején expediálják. A ki meghivóját tévedésből meg nem kapná, sziveskedjék czimét levelezőlapon szerkesztőségünkkel tudatni. Egyuttal jelezzük, hogy a közönség kényelme szempontjából ezentul minden hétköznap este fél 7-től fél 8-ig a meghivó előmutatása mellett lapunk szerkesztőségében a bálra szóló jegyek előre is megválthatók.

—

A kiskereskedők tánczestélye.

Fényesen sikerült tegnap este a kiskereskedők fánczestélye. A jelenvoltak sokasága tanuskodik legjobban a mulatság sikeréről. Jelen voltak:

Asszonyok: Kovács Bernátné, Kovács Ignáczné, Lefkovics Farkasné, Goldberger N.-né, Berkovics Ernőné, Kurtag Dezsőné, Erdődi Lajosné, Hartstein Ignáczné, Grósz Mórné, Sperug Antalné, Weiszmann Vilmosné, özv. Kovács Miklósné, Held Kálmánné, Seemayer Hugóné, özv. Lázár Mórné, özv. Spitz Jakabné, Markovics Czecilia, Markovics Ignáczné, Salamon Lajosné, Róth Dávidné, Nádor Bernátné, Stein Endréné, Grósz Vilmosné, Diamanstein Vilmosné, Jenauschek Károlyné, Frankl Ignáczné, Telcser Mátyásné, Klein Jakabné, Schwarcz Bernátné, Farkas Ignáczné, Spitz Józsefné, Schönberger Arminné, Böhm Sándorné, Löwinger Zsigmondné, Stern Sománé, Schönfeld Sámuelné, Klein Aronné, Bleier Bernátné, Horváth Emánuelné, Magyari Istvánné, özv. Grumbaum Józsefné, Reich Antalné, Erdős Mórné, Weisz Gyuláné, Rosenfeld Lászlóné, Veszfried Sámuelné stb.

Leányok: Veszfried Rezsike, Haasz nővérek, Klein Dóra, Fülöp Regina, Farkas Szerena, Harststein Gizella, Bleier Szeréna, Kohn Etel, Asztalos Hermina, Guttmann nővérek, Schvartz Rezsike, Schvarcz Jolánka, Mitternacht Regina (Nyiregyháza), Klein Czili, Grumbum Róza Vadász, Anna (Bajj.) Klein Szeréna, Lefkovics Juliska, Goldberger Etelka, Erdődi Szabella, Róth Rózsika, Grünvald nővérek, Grósz Gizella, Weisz Gizella, Csillag Mariska, Spreng Teréz, Moskovics Etelka, Breier Szeréna, Schlesinger Margit, Weisz Sárika, Held Regina, Kovács Margit, Lővinger nővérek, Klein Helén, Blum Irén, Kandel Malvin, Blau Gizike, Spitz Ilona, Spitz Margit, Klein Szeréna, Dávid Mariska, Grósz Helén, Lázár nővérek, Nein Frida, Salamon Ilonka, Klein nővérek, Jonouschek Annuska, Frenkel Aranka.

—

Helyőrségi bál. A jövő hét mulatságainak kimagasló pontja lesz a helyőrségi bál. A gavallér tisztikar mindent elkövet, hogy minél fényesebb, kedélyesebb legyen ez a bál. Jó tánczosokat emliteni sem kell; hiszen a ***nagyváradi tisztek*** bálja lesz ez s van-e itt rossz tánczos? Szép leányok — de hiszen ***Nagyváradon*** lesz ez a bál, hát lehetnek-e ott mások, mint szép leányok? A kitünőnek igérkező bál a Kereskedelmi Csarnok nagytermében, f. hó 6 án, szombaton fog lezajlani.

EGYESÜLETEK.

—

Felolvasàs a jogàszegyletben. *Gáthy* Bálint kir. alügyész, a nagyváradi ügyészi kar talentumos, kiváló tagja az ügyvédi, ügyészi, és birói kar nagy érdeklődése mellett tartotta meg szombaton délután kitünő előadását e czimen: »*A jogbölcselet meghatározása*« a nváradi jogászegyletben.

A tudós előadó nagy jogászi készültséggel, kiváló elmeéllel fejtegette az e kérdésben felvethető bölcseleti elveket és nézeteket, a vonatkozó irodalmi elméleteket, behatóan értekezett az akarat szabadságáról s vonzó, eleven előadásban világos képét nyujtotta a jog hatalmának, az igazság fogalmának meghatározása találó.

Az előadáshoz dr. *Somló* Bódog, majd dr. ***Kripka*** Henrik szólt hozzá kiváló alapossággal.

A mindvégig nagy érdeklődéssel hallgatott előadást a nagyszámu hallgatóság lelkesen megéljenezte s érte *Sável* Kálmán kir. főügyész, a jogászegylet alelnöke mondott köszönetet.

REGÉNY CSARNOK.

A tenger alatt.

— Kalandos regény. — 53.

(Megjelent a Strand Magazine 1902. évfolyamában.)

Irta: **Max Pémberton.**

A doktor kissé elmosolyodott szavaimra, de ügyesen kitért a felelet elől, mondván:

— Kezdek rájönni, hogy mily keveset tudok s ez már elég jó kezdet. Könnyen meglehet azonban, hogy Ken szigetén meg ezt a keveset is elfelejtem. A sziget gazdája kegyesen megengedte, hogy eljöjjek ide, a Természet egyetemére — tanulni . . . vagy meghalni. Minden esetre okos dolog volt; mert körülbelül bizonyos, hogy Czerny herczeg egyszersmindenkorra megszabadul az alkalmatlan tolakodótól, aki a szigetre kivánkozott . . . Nincs-e igazam, kapitány ur . . . kapitány ur . . .

— Jasper Begg a nevem, — feleltem udvariasan — valamikor a Manhattan parancsnoka voltam, amely a Bellenden Ruth yachtja.

— Én meg Bligh Péter vagyok, a volt vitorlamester, aki fölötte igen megfér mindenkivel, ha jóllakhatik.

Seth Barker nem mert szólni, de én megmondtam a nevét és Dolly Veunről is beszéltem. Azt hiszem, hogy ettől fogva jobban kezdtük ismerni egymást és szinte bajtársak lettünk a közös veszedelem tudatában. Bármily kétségbeejtő volt is a helyzetünk, egyelőre volt mit ennünk-innunk és a pipánkat is megtölthettük, ha jóllaktunk, — a hajós-embernek pedig nem sokkal kell több enáél, hogy boldog legyen. S alighanem jól is aludtunk volna azon az éjszakán, ha egy rémes, szörnyü dolog végkép ki nem veri szemünkből az álmot.

A doktor jó ágyat rendelt mindnyájunknak. Dollynak a divánon, nekem a nagy bőr karos-székben, Bligh Péternek és Seth Barkernek a puha szőnyegen az ablak előtt, ő maga pedig a függőágyat választotta, mely az ajtófélfák közt lógott. Már jó éjszakát is kivántunk egymásnak s épen le akartunk feküdni, mikor kint, a kert előtt irtózatos, vérfagyasztó sikoltást hallottunk. S ez a sikoltás oly iszonyatos, oly félelmetes volt, amelyhez hasonló csak a halálra kinzott ember torkából törhet elő, ugy, hogy mindnyájan talpra ugrottunk és lélekzetünket is visszafojtva hallgatóztunk . . .

Egy álló perczig egyikünk se szólt, egyikünk se tudott mozdulni, ugy megbénitotta minden tagunkat a rémület; aztán a doktor, aki legelőször tért magához, odatántorgott az ablakhoz és félrehuzta a nehéz függönyt. És odakint, az imbolygó aranyos-kékes ködben, melyet át-meg átszőttek a hold ezüstös sugarai, olyan jelenetet láttam, hogy még ma is megfagy a vér ereimben, ha rágondolok . . .

Talán húsz-huszonöt férfi és nő, európaiak és benszülöttek vegyest, ki rongyokban, ki meztelenül, oly őrjöngő, szilaj tánczot jártak, a melyhez képest a keringő dervisek legvadabb duhajkodása is csak szelid enyelgés volt. Ugy forogtak körben, mint a pörgetyü, egyre gyorsabban, oly szédületesen, hogy ég felé tartott karjaikat se lehetett látni, mint ahogyan a gyorsan forgó kerék küllőit se látjuk s aztán vad zuhanással buktak arczra, csikorgó fogakkal harapták a földet, hosszu, mély sebeket hasitottak testükön, egyik-másik holtan terült el, mint a gutaütött s akiben még lélek volt, ugy hörgött, orditott és sikoltozott, mint a pokolbeli elkárhozottak, midőn a Sátán hadserege a nyakukra szabadul . . .

Tiz perczig tarhatott ez a rémes jelenet; akkor egyik a másik után roskadt össze és tovább vonaglott a földön, miközben az arczuk ugy eltorzult, hogy semmi emberi nem volt rajta. Aztán ismét halálos csönd lett, de mi csak néztük, egyre néztük őket, mint kengyelfutóit annak a rettenetes Halálnak, mely birtokba vette Ken szigetét. . . .

És sokáig nem birt szólni egyikünk sem. A borzasztó jövendő előre vetette rémes árnyékát, mely ránehezedett agyunkra és szinte még elménk működését is megbénitotta. Bután, lélektelenül bámultunk ki a holdas éjszakába s csak akkor riadtunk meg, mikor a doktor, lebocsátva remegő kezével a függönyt, rekedten mondta:

— A kaczagó őrjöngés . . . Ügy van; már hallottam róla.

Aztán a lefüggönyözött ablakra mutatva halkan tette hozzá:

— Három nap, barátaim . . . Minket is csak három nap választ el ettől!

Amivel azt akarta mondani, hogy három nap alatt föléljük s szoba oxigénjét s akkor nekünk is ki kell mennünk a szabadba, vagy megfulladunk.

(Folyt. köv)

TAVIRATOK.

—

Tisza István gróf estélye.

Budapest, jan. 30. (Saj. tud. táv.) Tisza István gróf holnapi estélye pazar fényünek igérkezik. A meghivottak száma 1300-at tesz. Ilyen nagyarányu miniszterelnöki estély Rudolf trónörökös eskövője óta nem volt.

Az igérgetett katonai reformok.

Budapest, jan. 30. (Saj. tud. táv.) A hadügyminisztériumban elkészültek az igérgetett katonai reformok elaborátumával, s *Fitreich* hadügyminiszter legközelebb benyujtja a delegáczióba. Akik informálva vannak az elaboratum tartalmáról, megnyugtatóan nyilatkoznak. Egyébb ujitások közt Magyarországon két katonai nevelő iskolát állitanak. Egy katonai főreál- és egy gyalogsági hadapródiskolát.

Rákosi Viktor interpellácziója.

Budapest, jan. 30. (Saját tud. táv.) A képviselőház mai ülésén Holló beszéde után *Rákosi* Viktor interpellált az ujjáépitendő kolozsvári nemzeti szinház épitése ügyében. Kérdi, hogyan történhetett meg az, hogy a kormány idegen épitőmesterekre bizta a szinház épitését.

Ez esetből eredőleg Rákosi Viktor erős kritikát rajzol főuraink hazafiságáról, akik kicsinyeskedésükkel megtagadják, szégyenlik nemzetüket. Ebből magyarázható a kolozsvári szinház idegen épitése is.

Ismer főurakat akik Párisban mosatják a szennyesüket, — pedig bizony itthon is kitudják azt mosni, — ha másutt nem, hát a parlamenti bizottságban! (Oriás derültság.)

Mandl, *Szederkényi* lényegteten interpellácziói után az ülés véget ért.

Szünet a képviselőházban.

Budapest, jan. 30. (Saj. tud. táv.) A képviselőház a delegáczió üléseinek idejére tárgyalásait elnapolta.

Br. Rosner beigtatása.

Fiume, jan. 30. (Saját tud. távir.) Br. Rosner Ervint ma igtatták be fiumei kormányzói hivatalába. A beigtatás nagyarányu ünnepségek keretében folyt le. Br. Rosner fogadására egész bukkariig eléje mentek.

Rudolf trónörökös emlékezete.

Bécs, jan. 30. Rudolf trónörökös halála évfordulója alkalmával ő Felsége ma reggel megjelent a sirboltban és a koporsónál imádkozott. O felségét nagyon meghatotta a koporsót boritó sok virág és megkérdezte a gvardiántól, hogy kiktől való. Tiz percznyi tartózkodás után visszatért az uralkodó a Burgba. Lajos Viktor főherczeg szép világfüzért küldött a trónörökös koporsójára. Délelőtt 10 órakor Janoschek gvardián gyászmisét mondott. (M. T. I.)

Az orosz-japán konfliktus.

New-York, január 29. Az »Associated Press« jelenti: A külügyi hivatalnak jelenti a tokiói amerikai követ, hogy a tokiói angol követ a pétervári angol nagykövettől azt a hirt kapta, hogy az Oroszország feleletét tartalmazó jegyzék, melyet — azt hiszik — holnap fognak átnyujtani, Japánt kielégitő tartalmu lesz. Feltesznek, hogy Oroszország, ha a hir való, tett bizonyos engedményeket és hogy Anglia rábirja Japánt, hogy ezeket mint kielégitőket elfogadja.

London, január 30. A Central News közli, hogy a japán követ még nem kapott hirt Tokióból az orosz válaszjegyzék megérkezéséről. A japán kormány legutolsó jegyzékében a fősulyt arra a követelésére fektette, hogy Kina fenhatósága Mandzsuriában fenntartassék amaz előjogok biztositásával, amelyeket Kina Oroszországnak szerződésileg kikötött. Az orosz kormány eleinte hajlandóságot mutatott ennek a feltételnek elfogadására, de most kereken visszautasitotta azt. (M. T. I.)

Bezárt főgimnázium.

Baja, jan. 30. A bajai főgimnáziumban a vörheny járványszerüen lépett fel, a mi miatt a hatóság az intézetet nyolcz napra bezáratta

A macedon-liga merényletteivel.

Konstantinàpoly, január 30. A portának az entente hatalmak nagykövetségeihez intézett közlése szerint Szarafov Boris az Angliában és Bulgáriában gyüjtött pénzeken dinamitot vesz, hogy bombákat készittessen a drinápolyi kormányzósági palota, a konstantinápolyi keleti vasuti pályaudvar, valamint a helyi kikötőben horgonyzó angol hadihajók ellen tervezett merényletre. (M. T. I.)

Ongyilkos pénzügyőr.

Sasd, január 30. Szentesy Ferencz, a helybeli pénzügyőri szakasznál beosztott vigyázó január 28-án ittas állapotban szolgálati fegyverével gyomronlőtte magát. Életben maradásához kevés reménység van. (M. T. I.)

A dóemelés Szerbiában.

Belgrád, január 30. A kormány törvényjavaslatot nyujtott be a skupstinába az indirekt adóknak 3 millió frankkal való emelése czéljából. A törvényjavaslatot a skupstina nem szavazta még meg, de azért a kormány utasitotta a vámhatóságokat az adók beszédésére. Igy 100 kilogrammonként 100 frankkal rótták meg a szeszt és 80 frankkal a bort. A kormány máris értesitést kapott az érdekelt államoktól, hogy ebben a kereskedelmi és vámszerződés megszegését látják és megtorló intézkedéseket fognak eletbeléptetni. (M. T. I.)

Egy magyar mérnök diadala.

Resicza, jan. 30. Szép kitüntetés érte a szab. osztrák-magyar államvasuttársaság resiczai hidgyárának főnökét, Tóth Robert főmérnököt és felügyelőt. A főmérnök résztvett a pétervári nemzetközi hidpályázaton, a melyre összesen 24-én pályáztak. A pályázatok felett a napokban döntött a biráló bizottság, melyek közül hat tervezetet vett meg s ezek között volt a Tóth Róberté, a melyet 2000 rubelért vásárolt meg. A tervezett hidat a czári palota előtt a Néva folyóra épitik. (M. T. I.)

KÖZGAZDASAG.

Szövetkezeti közgyülés. A nagyváradi ipartestületi hitelszövetkezet f. évi február hó 2-án, kedden délelőtt 10 órakor tartja meg IV-ik évi rendes *közgyülését* az ipartestület helyiségében.

A czukorrépa ápolásáról. A mint a répasorok jól láthatók, azonnal hozzálátha-tunk az első kapáláshoz, melyet sekélyen kell végeznünk, különösen figyelve arra, hogy a kis répát be nem takarjuk. Azon helyeken, a hol répa nem kelt, kapálni nem szabad, mert ha még csak csirájában van, igy könnyen elpusztithatjuk. Ezen első kapálást meg kell adni késlekedés nélkül ha mutatkozik gyom, ha nem, mert czélja nemcsak a gyomirtás, hanem a talaj megporhanyitása is, továbbá meszes talajoknál vagy chilisalétrom alkalmazása esetén a rendesen mutatkozó cserepesedés megszüntetése. Midőn a répának 3—4 levele van, akkor következik el az idő annak megegyelésére. A korábbi egyelés káros hatásu, mert ezen időben van a répa a legtöbb bántalomnak kitéve: későbbre pedig azért nem tanácsos hagyni, mert az már a költségeket szaporitja, mivel a munkás lassabban haladhat. De már az ilyen répa a talaj tápanyag készletét is nagyon igénybe veszi s végül gátolja egymást a fejlődésben, egyelés után pedig a meghagyott répák igen ellankadnak mivel állomásukban nagyon megbolygattatnak.

Az egyezés ugy hajtandó végre, hogy a munkások egy mérőbotot kapnak, a melynek hosszusága irányadó a répa kiegyezésénél. Lehet ugy is eszközölni, hogy gépekkel (kapálógépekkel) hézagokat vágunk a répasorokra s igy a megmaradt mennyiség sokkal könnyebben egyezhető ki. Erre következik a második kapálás, a mi már géppel is eszközölhető a sorok között, a répasor pedig kézi kapával kapálandó meg, szem előtt tartva, hogy minden répa köröskörül apróra megkapálandó. Bizonyos idő mulva nagyon czélszerü a sorokat a kapálóekével megint megjáratni. A második kapálás után 2—3 hét mulva a répa és a gyomok fejlődése szerint szükségszerü lesz a répa táblát a harmadik kézikapálásnak alávetni.

Ha a második és harmadik kapálás kellő időben végeztettek, további kapálásra csak kivételes esetekben lesz szükség, mert a répa levelei elboritják, beárnyékolják a földet s a gyomok tovább fejlődni nem birnak. Az ápolási munkálatokhoz számithatjuk végül a chilisalétrom alkalmazását is, mely soha semmi körülmények között el nem mulasztandó. Legmegfelelőbb mennyiség 50—70 kg. szokott lenni, mely két részre osztva felé a vetés előtt, felé pedig fejtrágya alakjában az első kapálás előtt szórandó ki.

SZERKESZTOI POSTA.

Szin és való. A valóság az, hogy a vers gyenge.

Szigligeti-Szinház.

Bérletszünet.

Ma, vasárnap 1904. január 31-én:

Délután 3 órakor fél helyárakkal:

A harag.

Dráma.

Este 7½ órakor rendes helyárakkal:

A pillangò kisasszony.

Szinmü.

HELYARAK: Nagypáholy **14** koron., földszinti és első emeleti páholy **12** kor. Másodemeleti páholy **8** kor. Zsölye **3** kor. Körszék **2** k r. **40** fill. Támlásszék, **2** kor Erkélyülés 1-ső sor **1** kor. **20** fill., közép 2-ik sor **1** kor. Erkélyülés oldal 2-ik sor **80** fill II. emeleti zártszék **60** fill. Földszinti állóhely **1** kor., Diák és katonajegy a földszintre **60** fill. Karzati állóhely **40** fill. Egy szinlap **20** fill

Jegyek előre válthatók a szinház jobb oldalán, a bérházzal szemben, d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Estí pénztárnyitás 7 órakor.

A holnapi előadásra jegyek már d. u. 3. órától előre válthatók.

Kezdete fél 8 órakor, vége 10 órakor.

Értéktőzsde

	Budapest, jan. 30.
Osztrák hitel	688.50
Magyar hitel	749.50
Államvasut	694.—
Rimamurányi	488.—
Magyar jelzálog	585.25
Salgótarjáni	—.—
Wagon-kölcsön	—.—

Határidők.

	Budapest, jan. 30.
Buza októberre	7.86
Buza áprilisra	7.88
Tengeri	6.26
Rozs okt.	6.80
Zab ápr.	5.90
Káposzta, repcze, aug.	11.90

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1904. jan. 30-án.

Magyar aranyjáradék 4%	119 25
Magyar koronajáradék	99.—
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2 %	90 90
Magyarvasuti kölcsön ezüstben 2 1/2 %	98.75
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	—.—
Magyar földtehermentesitési kötvény 4%	98 50
Italmérési jog megváltási kötvény	—.—
Horváth szlavonföldtehermentési kötvény	209
Magyar nyeeomény-sorsjegy-kölcsön	164
Tiszaszabárlyzás és szegedi sorsjegyek-kölcsön	100 50
Osztrák járadék papirban	100 50
Osztrák járadék papirban	120 50
Osztrák járadék aranyban	100 50
Osztrák [illegible]ék	156.
Osztrák államsorsjegyek	1600.
Osztrák magyar bank részvény	765.—
Magyar hitelbankrészvény	668 75
Osztrák hitelintézet részvény	668.50
Párisi vista	1904
29 frankos arany (Napoleon'dor)	116 97
Németbirodalmi márka	239.65
Londoni vista	95 27
20 márkás arany	23 42

kérvényüket hozzám legkésőbb ***f. 1904. évi február hó 22-ik napjáig*** annyival is inkább adják be, mivel később érkező kérvényeket nem fogok figyelembe venni.

Ezen állás javadalmazása következő:

Készpénz fizetés . .	1020 K
Kézbesitési dij . .	160 «
Iroda átalány . . .	120 «
Két irnok tartásért .	960 «

Brátkán a körszékhelyen, természetbeni lakás és 800 □-öl területü konyhakert; Dámoson 6 hold 800 □-öl szántó és kapáló; Bánlakán 8 hold 800 □-öl kapáló és legelő; Lóró-Ponor-Remecz községben 3 hold 1200 □-öl kapáló és 17 hold legelő haszonélvezete.

Továbbá 15 régi öl tüzi hasábfa a községekből, melyből a körjegyzői iroda és anyakönyvi helyiség is fütendő, a körjegyzői lakhoz szállitva.

Végül 200 korona anyakönyvvezetői tiszteletdij és a magán munkálatok után szedhető dijak.

A választást *f. 1904. évi február 24-én d. e. 10 órakor* fogom Brátkán a körjegyzői irodában megtartani.

Pályázóktól a román nyelvnek szóbani birását feltétlenül megkivánom.

Kelt Élesden, (Biharmegye) 1904. évi január hó 11-én.

Bérczy Imre,
főszolgabiró.

616.

A szerencsésért felelős

Dr. VUCSKICS GYULA.

Figyelem!

Nincs ember Nagyváradon, ki ne ismerné az

„Amerikai Áruházat“,

mely valóban találkozási helye a szép rőfös áruk kedvelőinek. Ha vidéki olvasóink között van valaki, ki ezt az üzletet nem ismerné, tekintse meg, melynek óriási

rőfös- és rövidáru raktára

bármely fővárosi üzlettel versenyezhet. Itt található a legegyszerübb czikktől kezdve a legfinomabb áruig minden, ami finomat és szépet az ipar csak produkálhat. Különösen fehérneműekben gyönyörü dolgok, a jó házi vászontól kezdve a legpompásabb kelengyéig. Olvasóink tehát saját érdekükben cselekszenek, ha ez igazán jónevü üzletben szerzik be szükségleteiket. 617.

Nagyszabásu vivmány!

Csak 10 frt

egy kitünő müködésü

phonograph

két jó hengerrel.

Egy kemény öntésü ***henger 85 kr.***

Ezen **beszélő-**, **éneklő-** és **zenélőgèpek** tisztán és hangosan müködnek.

Bárki is megtekintheti meggyőződés végett.

Kapható:

Szilágyi Géza utóda

órás üzletében

Nagyvárad, Szt. László-tér.

a Fekete Sas szálloda épületben.

Hengerek nagy választékban.

Hajnal Ferencz

füszer-, csemege-, bor-, déligyümölcs- és vadaskereskedése

NAGYVÁRAD, FŐ-UTCZA,

Széchenyi-szállodával szemben.

Van szerencsém b. tudomásra hozni, hogy a

puszta-fancsikai TEA-VAJ

kizárólagos egyedüli elárusitását átvettem.

A nagyérdemü közönségnek kényelméhez alkalmazkodva a szükséglethez képest a vajtermék előállitható mennyiségét akként osztottam be, hogy a szállitásból kifolyólag akadály ne származzék, a napontai szükségleteket kielégitőleg bármikor megelőzőleg is a rendelményekre előjegyzéseket veszek föl.

Folyton frissen lőtt vadak kaphatók.

Oszy Sándor. Verseczi Must-kolbász 1 drb 85 kr. udv. czukr. mignon különlegességei.

Mindennemü **halak, conservek, teák, rumok, teasütemények**, bel- és külföldi

gyógy- és asztali borok,

magyar és franczia pezsgők és cognacok.

AUBETIN & Cie. franczia pezsgő és a világhirü

Előpataki gyógyviz

főraktára Bihar, Békés és Szilágymegyék részére.

Nagy raktár sajtok, turók, prágai sódar és hideg felvágottakból.

Naponta friss teavaj.

Vidéki megrendeléseknél csomagolás és vasuthoz szállitás teljesen dijtalanul eszközöltetik.

Számos megrendelést kérve, maradok kiváló tisztelettel

HAJNAL FERENCZ.

Ujdonság! Megay Foot-Ball bombái a legkitünőbb csokoládés gourmand csemege 1 darab 15 kr.

Sz. KOCSIS JÁNOS

férfi-szabó üzlete

NAGYVÁRAD, Szent László-tér, a „Sas“ kávéház mellett

Nagy raktár valódi angol, franczia és honi **szövetekből,** melyekből **jutányos árakért** a legszebb, a legelegánsabb angol és franczia szabás szerinti **uri ruhákkal** szolgálhatok.

Egyben van szerencsém tudatni a tartalékos tiszt urakkal, hogy a közös hadseregbeli egyenruhákat a legjutányosabb árakért alakitom át honvédegyenruhának.

Tisztelettel

606. **Sz. Kocsis János, katonai és polgári szabó.**

142—1904.

Pályázati hirdetmény.

Az elhalálozás folytán üresedésbe jött brátkai körjegyzői állásra — mely körjegyzőséghez Brátka, Dámos, Bánlaka és Lóró-Ponor-Remecz községek tartoznak — pályázatot hirdetek s felhivom a pályázni szándékozókat, hogy elméleti és gyakorlati minősitésüket, valamint eddigi alkalmaztatásukat és erkölcsi előéletüket gazoló okmányokkal felszerelt pályázatii

A Richter-féle

LINIMENTUM CAPS. COMP

Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziszer, a mely már több mint 33 év óta megbizható bedörzsölésül alkalmaztatik **köszvénynél, csúznál** és **meghüléseknél.**

Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a **„Horgony"** védjegygyel és a **„Richter"** czégjegyzéssel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszertárban kapható. Főraktár: **Török József,** gyógyszerésznél **Budapesten.**

Richter F. Ad. és társa,

•• csász. és kir. udvari szállítók. ••

Rudolstadt.

Hirdetmény.

A „Nagyváradi Hitelbank Részvénytársaság"

(Kossuth Lajos-utcza 10. sz.) elfogad betéteket könyvecskékre és folyó számlára:

6 hóig elhelyezett összeg után **5%-os kamatot fizet.**

Előnyös feltételek mellett leszámitol váltókat.

Jelzálogra kölcsönöket nyujt.

Értékpapirok, ékszerek és terményekre előleget ad.

Nagyvárad, 1903. deczember hó.

522 **Az igazgatóság.**

Pártoljuk a hazai ipart!

Hazai vászongyárak raktára

Nagyváradon, **Spitzer Testvérek czégnél** Zöldfa-utcza.

A hazai vászon raktár rövid fennállása óta, már is kivivta a nagy vevőközönség rokonszenvét, mert csak kitünő jó és teljesen megbizható tartósságu áru jön forgalomba

olcsó szabott gyàri árak mellett.

Ezáltal a tulfizetés teljesen ki van zárva, mert az árak előre megállapitott árjegyzék szerintiek.

Árjegyzék kivonat:

Rózsahegyi	vászon bármely fehérnemüre jó	5. – frt.
Késmárki	» női férfi fehérnemüre kitünő	6.— »
Uj-patyolat	» különösen ágynemüre jó	7.50 »
Ilka	» legfinomabb fehérnemüre	8.— »
Siffon 21. számu	minden fehérnemüre jó	6.60 »
» CF.	» párna és paplanlepedőre kitünő	7.20 »
» O.	» férfi ingekre legkitünőbb	8.70 »
Kroazé négy nyüstös	férfi lábravalóra páratlan jó	7.80 »
Szatin utólérhetlen	jó tartósságu lábravalóra	11.50 »
Vágvölgyi	vászon alsó lepedőre erős szálu	6.— »
Uj-patyolat	paplanlepedőre kitünő jó	7.20 »

Asztalnemüek kizárólag késmárki legjobb készitmények.

6 szem.	asztalteriték fehér tiszta len legjobb	4, 5, 6 frt.
6 »	» szines tiszta len »	3, 4, 5 »
12 drb.	finom asztalkendő fehér tiszta len	4, 5, 6 »
12 »	törülköző fehér kitünő jó minőségü	4, 5. 6 »

Tányértörlők, portörlők, szakajtó ruhák, derékalj, paplan és matrácz.

Kész fehérnemüek ugyancsak hazai legjobb vásznakból gondosan jól elkészitve gyári árjegyzék szerinti árak mellett. 608.

MEGNYILLOTT MARADÉK ÁRUHÁZ,

Nagyvárad, Bémer-tér (Magyar Király-kávéház mellett)

AZ ÁLLANDÓ hol angol női ruhaszövetek, mosó kelmék és barchetek, divatos blouzok, kötények, harisnyák, gyermek ruhák

óriási választékban, meglepő olcsó partie árban árusittatnak

A maradékok nem kereskedők ócskaságaiból, hanem a gyárak maradékaiból vásároltatnak készpénzért össze s igy mindig a legujabb és legdivatosabb áruk állanak a nagyérdemü közönség rendelkezésére.

Tömeges látogatást kér tisztelettel

Freiberger Albert és Társa

Tessék az üzlethelyiségre figyelni!

451

Az előre haladt idény miatt

kiváló minőségü **női divat-, pipere- és blous-ujdonságok** ugyszintén

izléses és finom gyermek-ruhák

teljesen leszállitott árban

414 adatnak el

Mezey Sándor női divat- és gyermek-ruha-raktárában Nagyvárad, Szent László-tér.

A farsangi idényre

urak részére

frakk-ingek, keztyük, czilinderek, angol kalapok

s mindennemü pipere-czikkek

legjobb minőségben a lehető legmélt ányosabb árakon kapható

Mezey Sándor angol- és franczia uri divat raktárában Nagyvárad, Szent László-tér.

A Gazdasági és Iparbank zárszámadása az 1903. évről.

MÉRLEG-SZÁMLA.

VAGYON	K	f.	K	f.	TEHER	K	f.	K	f.
Pénztári készlet			135887	69	Részvénytőke			300000	—
Váltó tárcza			2821956	34	Tartalékalap*			230000	—
Jelzálogkölcsönök			676232	99	Külön tartalékalap			20000	—
Előlegkölcsönök értékpapirokra	41992	—			Ingatlanok értékcsökkenési tartalékalapja**			15000	—
Zálogházi kölcsönök	110069	—	152061	—	Árfolyam különbözeti tartalékalap***			5000	—
Adósok folyó számlán			653514	78	Nyugdijalap			61500	—
Értékpapirok, azok függő kamatai és szelvények			653074	—	»Széchenyi Jenő« jótékonysági alap			1500	—
Ingatlanok			117000	—	Betétek és tőkésitett kamatai			3873767	62
Különféle adósok			926	65	Visszleszámitolás			580342	78
Összes felszerelések leirás után			2800	—	1904. évet illető előre beszedett kamatok			28314	64
					Hátralékos tőkekamatadó és illeték			7316	66
					Fel nem vett osztalékok			204	—
					Nyereségáthozat a mult évről	1401	50		
					Ez idei tiszta nyereség	89206	25	90507	75
			5213453	45				5213453	45

*) Ez idei javadalmazással 245.000 korona
**) » » » 20.000 »
***) » » » 10.000 »

NYERESÉG- és VESZTESÉG-SZÁMLA

TARTOZIK	K	f.	K	f.	KÖVETEL	K	f.	K	f.
					Nyereség áthozat a mult évről			1401	50
Kamatok: betétek és visszleszámitolás után			183063	32	Kamatok: Leszámitolt váltók, folyószámlák, jelzálog-előleg és zálogkölcsönök után			297755	49
Tiszti fizetések, irodabér, napibiztosi dijak, könyv és nyomtatványok, perköltségek, kezelési költségek			41344	39	Értékpapirok utáni kamat (adómentes)			31427	75
Tőkekamatadó és egyéb adók			30309	32	Értékpapirok árfolyamkülönbözete (adómentes)			15665	22
Zálogházi költségek, u. m.: tiszti fizetések, irodabér, könyv- és nyomtatványok			3747	34	Ingatlanok utáni jövedelem (már megadóztatva)			8437	52
Összes leirások			8012	66	Leirt követelésekből befolyt			484	36
Nyereség áthozat a mult évről	1401	50			Jutalékok és dijak			1812	94
Ez idei tiszta nyereség	89106	25	90507	75					
			356984	78				356984	78

Nagyvárad, 1903 deczember 31.

Bogdán Jenő, főkönyvelő.

Ternyei Antal, vezérigazgató.

AZ IGAZGATÓSÁG:

Beőthy László, elnök.

Cziffra Gerő, **Rádl Ödön**, **Gerő Ármin**, **Mezey Mihály**,
Deutsch K. J., **Sipos Orbán**. **Lukács Gyula**, **Szatmáry Király Andor**.

FELÜGYELŐBIZOTTSÁG:

Géczy Lajos, elnök.

TISZTELT KÖZGYÜLÉS!

Van szerencsénk jelenteni, hogy törvényszabta kötelességünknek megfelelve, a lefolyt évben több izben beható vizsgálat alá vettük ugy a pénztárt, mint a váltótárczát, jelzálog-, előleg- és zálogkölcsönöket, folyó számla fedezeteket, letéteket és az intézet üzleti körének minden ágazatát és mindannyiszor az ügyvezetést és könyvelést, valamint az év végével felvett leltárt kifogástalan rendben találtuk.

Az év végével lezárt zárszámadásokat hasonlóképen tüzetes vizsgálat alá vettük és azoknak minden egyes tételét az illető fő- és segédkönyvekkel egybehangzónak találtuk. Ennélfogva csatlakozunk az igazgatóságnak a 90.507 kor. 75 fillért tevő nyeremény felosztására vonatkozó javaslatához és azt a tisztelt közgyülésnek is elfogadásra ajánljuk. — Végül kérjük, hogy ugy az igazgatóságnak, mint nekünk a felmentvényt megadni sziveskedjék.

Nagyvárad, 1904. január hó 17-én.

A felügyelő bizottság:

Géczy Lajos, elnök.

Gerő Armin **Mezey Mihály**
Lukács Gyula **Szathmáry Király Andor.**

Nyomatott a Szent László-nyomdában Nagyváradon.